

ము వ్ర క టి ం వ (బ డు ను. 310379

ము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేది సోమవారము { No. 61.
కు భీనా మ సం వత్సరము, జ్యేష్ఠ మాస బహుళ తృతీయ 3. { సంచిక ౬౦

య ఇన్డస్ట్రీయలు

బంగోలు. (154)

ప్రస్తుతముంచి ఇన్కార్పొరేటు చేయబడెను.

రూ. 20/ లు కొప్పుర 2500 వాటాలుగా విభజింప
వల్లించవలెను

ంజూరైచప్పడు రూ 5 లును

వలెను, ప్రతి రెండు దఫాలుకు మధ్యను కి మాస
క్రమము

వెంటకున్నరావు, పంతులుగారు,

మశర్కూరు,

కాశం, పంతులుగారు.

లు, బీగపు ముద్దలు, చెవులు, ఇతర అన్నిరకముల
వృద్ధి జేయుటయే ఈ కంపెనీయొక్క ముఖ్యోద్దేశము.
పనున్నది.

కత్తెరలు, బీగపు ముద్దలు, క్యాంపు కుర్చీలు బెంచీలు వగైరా
వనియు బాగుగా తయారు చేయబడినవియు అందరిచే జ్ఞాపించ బడుచున్నవి.

జేశీయ పరిశ్రమాభి వృద్ధియందు ఉత్సాహమున్నవారందరును కొన్ని వాటాలను తప్పక పుచ్చు
గాన ప్రార్థతులు.

దరఖాస్తు ఫారములు కావలసినవారు బంగోలులో రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు వద్దకుండు మేనేజరుగారికి
వాసిన బడయగలరు.

సక ద్రాపకము.

చర వ్యాధులు సాపర్ లోషన్

తామర, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును.
ఇది సువాసనగల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరకకాదు.

పదరరిపు

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
Kalbadevi Road, Bombay.

Sapat & Co. [3404]
Bomby.

తామర తైలము

కామక, తీట, దురద మొదలగువాటికి సుంచిముండు.
తామర, తీట, గజ్జికి సుంచిది తప్ప 0-6-0 మాత్రమే.
అనేకయెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు
రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారని
వీనిని రాచిన మంటయొందిగు. చర్మము నలు పెక్కదు.
అమృతాంజనము డిపో. నుదరాసుబాగాయి.

దంత చూర్ణము

వెల దబ్బీ 1-కి 0-2-0
ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లనుండి
క్రమము ప్రవించవలయును. నోట రుక్మంధములేక యుండును.
అమృతాంజనం డిపో, బాంబాయి. మదరాసు.

వలువిద సాదాబంగారు

ఉంగరములు
కెళ్ళులు, పువ్వరాగములు
చేర్చి కట్టబడిన

ఉంగరములు మావద్ద తయారుగా నున్నవి.

వివాహ సమయములందు,

ద్రామా, సర్క్సు, మున్న

గు వాటిలో నుండు ప్రదర్శన

కులకు బహుమాన పవరిం బంగారుకు
ముగా నిచ్చుటకుతెలిసిన పూచీ నిత్యం దును.

ఉమ్మడి గామయ్యశెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (2)
(1842) అందు కంపెనీ, వగలవర్తకులు
849 వైవాజ్యముగోడ్డు, మద్రాసు.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.

మా క్షంత పడవలమీద గంజామునుంచి. టేకు కలప
తెప్పించుటచే చివుకగా ప్రళయమైన, టేకుమానులు
కమ్మలు, చూలములు, రవునుతుండ్లు చిల్లరగానున్న
వర్తకులకు టోకు భరణమున్న విశ్రయించు చున్నాము.

చెన్నపట్టణం కట్టకంటే మా రేట్లు తక్కువ, రయిలు
చాట్టలు కూడా తక్కువగ నుండును, కావతిన్నవారు,
ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనీవారికి
టేకు కలపవర్తకులు, కాకినాడ.

మలయచందనము

గనేరియా అను పెరిగ్లమునకు మరకము

కన్నము లేదు. పిచికారీలో పని లేదు.
ఎత్తుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల పెరిగ్లము ను మూడు
పూటలు నున్నను శ్రీల కునుకు
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషణము.
(1851) రబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గొడర్ర పార్సీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2113-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ
ద్యుష్టికా స్త్రావము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము
భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక రహ
సాలు విదిత్రనోదవిద్దులు గలవు ఇంతేగాక మనుష్యు
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టింపుట, జీవముతో
సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాంసలాడించుట
భూమిపైన జనుచున్నట్లు గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి ఈ పాత్రము
తెలుగుభాషలో అతి సు భవైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది.
ఈ గ్రంథమును చదివిన అగ్రహ్యునిగా మేల్క చేయగలరని
గ్యాంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడుడు.
పి. ఆర్. జనార్దననారాయుడు, బంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

జాబులు

తమ్యమహాజన ఆహ్వానసంఘమువారికి, టంగుటూరు
ఈ సంవత్సరము జగజ్జోతు కమ్యూనహాజనసభకు ఆగ్రా
పాఠశాలగా మహారాజశ్రీ సాంఘికరాజకీయార్థికాది పరిస్థితు
లలో భూర్లముగా అనుభవములై యున్న బాధిష్టత తి. రామ
స్వామిచౌదరిగారిని ఎన్నుకొనుట చాలా శ్రేష్ఠము. ఆంధ్రవాప్తి
పరిస్థితులు భూగ్రాహకములలో లేని, అవసరముల కొరటు
స్వామ్యముకాదు అని అభిప్రాయముపడుచున్నాడను.

సి. పి. శర్మ, కార్యదర్శి
జానేపూడి రైతుల సంఘము

శశ్వమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోప సంఘము
మోసపు ఖద్దరు

బెవాడలోను, మరికొన్ని యితర స్థలములలోను
పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీవారు తమకే గర్విపెట్టు
నిచ్చినాని చెప్పెను, కొందరు ఖద్దర కర్తలు యితరవోట్లకు
దొంగఖద్దరకు కష్టముచేయుచున్నట్లు బొంబాయి మొదలగు
ప్రాంతములనుండి మాకు ఖత్తములు వచ్చినవి. వత్తకలిట్లు
చేయుట చాలా తప్పు అయివుంది. మేముతమకు ఏమిపున
కున్న ఎట్టి గర్విపెట్టును యిచ్చి యుంటిమి. మేము ఇక
మాదు కుద్దఖద్దర కర్తలు బెవాడలో నున్నయెడల ఆట్టి
బారిని విచారించి గర్విపెట్టు యివ్వవలెననియు. మేము అటు
వంటి ప్రచురణకు శ్రమలలో చేయుటకు దగా వత్తకల
మాటలు నమ్మకుండురు గాక.

కార్యదర్శి

రాట్నములు, మగములు

గుడివాడ రాట్నముల మగముల సంఘ సాధారణ
సభ జూన్ 25 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు గుడివాడ
భజనశాలా మందిరములో జరుపబడును గాన సభ్యులంతయును
తప్పక దయచేసి హాజరైంతు.

విషయములు:-

- (1) క్రొత్తయన్నికలు
- (2) కాంగ్రెసువారికి భాగ్యతులన్నీ రు 10 000-లు
అప్పుడుగరించి.
- (3) నూరంపూడి కనకరాజుగారు రాజీనామానిచ్చుటచే
వారి స్థానమున మరియొకరిని తెల్లటరీగా ఏర్పాటుచేయుట.
- (4) లెక్కల తనిఖీ.
- (5) యితర విషయములు.

గుడివాడ. } నూరంపూడి కనకరాజు తెల్లటరీ
16.6-1922 }
విజయనగరం

విజయ నగర నాటియ విద్యాలయమునకు పలువురు వి
విగా భనమును విరాళముల నిచ్చుచున్నట్లును రు 5000 నుపకూ
డియును తెలియ వచ్చుచున్నది.

కల్లిశర్మ

చెన్నై కంఠేనీవారు నెల్లూర్లలో వాతసేత మఱి పెట్టి
వారు. వారియందు 1000 మంది కూలీలు పనిచేయుచున్నార
40 వందలగువరమున్నార. పనివాండ్రకు నీవకూలీ యిచ్చు
చున్నార. అదివారములు వనలందవు. కూలీలకు కూలీలెదు.
కూలీ చాల స్వల్పముగనున్నది. కూలీలకు గృహవిరతులు నేవు.
ఉదయం 6:30 మొదలు సాయంత్రము 5:30 వరకు పనియుం
డును. నెల్లూర్ల ఖమ్మ గ్రామము నకును చాలవు. చెన్నై కంఠే
నీవారి యాచారము కూలీలతో తగవులు తగవులు. సమ్మెక
ట్టులు ప్రారంభము లాయెను.

గోనెలు శేతగావుల తమకెప్పు కూలీ చాలదని మొల
లిడుచుండిరి. యజమానులు శేవు మావని వెళకకు త్రిప్పయం
డిరి. జూన్ 2 వ తేదీన ఉదయం 8:00 10 వ తేదీనాంగ్రు
ములపెట్టగా, దొరగారు తిరిగి. అట్టివిండి సమ్మె ప్రారంభ
మాయెను. పనిగాడు తిక్కడిము కాని పనిలోకి కాని యెడల
వారపు బోసను (అనగా 0.8-1.0) రెండు దినములు కూలీ తీయ
రు. ఈనెనవాండ్రకు ఒకవాడి యాగాడు. అనగవును. శేతవాట
సమ్మెకట్టకనే దొరగారు వకుటవారిని పనినుండి పొమ్మరి.
సమ్మెవారుదీక్షనలు. చాల బాధపడుచున్నారు. సమ్మెలుత్వ
రలో అంతరించని యెడల ఎట్టి విపరీతములనునకు జరుగవలవు.

(విలేఖరుడు)

మచిలీపట్నం

(విలేఖరుడు)

మ్యునిసిపల్ చైరమన్: ఎల్లెక్టివ్ డిజనులు

జూన్ 25:- మద్రాసునుండి కొందరు మా పట్టణ
మునకువచ్చి మైదుమగుగారు నెలం జగన్నాధరావు నాయుడు
గారితో "మీరు ప్రతి సంవత్సరము గ్యానులయిట్లకు కిరస
నాయిలుక్రింద ఎంతో కొంతసామ్య వ్యయపరుచుచున్నారు
గదా ఆ సామ్య మాకిచ్చినట్లయితే మేము పట్టణమంత విద్యు
చ్ఛక్తి దీపములతో నింపెదమని చెప్పినప్పుడు" నాయుడుగారు
బానిని నిరాకరించినాడు. మెయిడెన్ గారు వదిలివారు, ఇక
మా పట్టణమునకు మంచీకోటలు వచ్చివని ప్రతివారు సంతో
షించుచుండిరి. నాయుడుగారు స్వతంత్రులు. ఎ.రిమాట విడరు.
వారికితోచినదాదిగా చేస్తారని ప్రతివారి యభిప్రాయము.
నాయుడుగారు ఏమి జవాబిచ్చెదరో చూడవలసి యున్నది.

ఆరసున్నలపైదాడి

నేటి మధ్యాహ్నము ముమ్మలగు కలవల వేంకట
నారప్పగారు భర్తృకము గవర్నమెంటుగారి కడకు విక్రయ
పుత్రముగిటి నిజస్థరు చేయించుటకై తీసికొనిపోయి యుండిరి.
గవర్నమెంటుగారి రాఫ్రమునకాచి యందులో నచ్చటచ్చట
నరసున్న అన్నవనియు - కత్తెములలో గిత్తె మొదలగు
యె - వారిని దొంగించినవారిని తీసికొనుటకు గావనియు -
నడతేసింపవని వింటిమి. (ఈవలకుండిన గవర్నమెంటుగారి కట్టి
యాజ్ఞము: కడ రావోసగి యుండనందున వారలలో నరసు
న్నలుండ గూడదనుట ప్రభుత్వనియమము కాదనియు : ది మా
యిప్పటి గవర్నమెంటుగారి క్రొత్తనట్టమే యనియు చెలియు
చున్నది. పుత్రమునకువారయ నవసరమున గవర్నమెంటు కెవ్వ
రును ప్రమనోదం బూమనన రనియు - నభ్యంత కాగణమున
వారలలో నరసున్నలు పడుట సహజమనియు - నది కవిత్వము
కావలదనియు - నందువలన బుట్టిభంగినది లేదనియు - నిది
కాగణముగ బుత్రములలో నరసున్న లుండనేరాదనుచు దిక్షగ
గొట్టుట భావ్యము కాదనియు మాక్రొత్త గవర్నమెంటుగారు
గ్రహించుటబాగు.

భర్తృవర విలేఖరి.

ఏలూరు గోసంరక్షణసమితి, ఏలూరు.

విజ్ఞప్తి

ఈసమితి స్థాపనసంవత్సరముల క్రిందట ప్రస్తుతం క్రిమీ
కే గంగరాజు వినియోగదారుగారు కట్టించిన విద్యుత్తరము వుండు
స్థలమునందు స్థాపించాడి యేలూరు మహాజనల పల్లను తిట్లు
పట్ట రయికు సోదరులగు నుఖ్యముగా బట్టలకర్తవల్లను
పోషించుట, నీవదిసాభివృద్ధి గాంచుచు విద్యుత్తు పవరు కిట
లు క్రి. శ్రీ. తాటికొండ నువ్వుగారయదుగారిచే నిర్మించబడిన
క్రి గాములవారిగృహి ఆవరణలోనికి మార్చబడినది. కనాయిదాని
కారినుండి పశువులను తిప్పించి పోషించుటకై యీసమితి యే
ర్పాడినది. ఇందు రక్షించబడిన పశువులను గృహస్థులకు అమ్ము
టకును, దూడలకు సరిపోవుకంటే పాలు పోయ్యు గున్నచో
కనువులకు తినితీయుగ యవ్వబడును. నడక ప్రశంసమునకు
ఇట్టా గోడలు కట్టించబడినవి. పాకల చేయించి గడ్డికాములు
నిల్వ వుంచదమైనది. ఇంతవరకు (నాలుగు సంవత్సరములుండి)
మామారు రు 6000 వరకు ఖర్చుపెట్టబడినది. ఏలూరు మ్యునిసిపల్
ఆవరణములో సరిగ్గా 2700 పశువులవారు వర్షించబడుచున్న
వని వినిన వెంటనే యెక్కడి కన్నుల వెంట నీరు రాకుండునో
గోవులు, నేరవిధముల మనకు సహకారియగుటకై యావద్భారత
గోసంక్షేమ సభవారి ప్రయత్నములల్ల కొన్నిచోట్ల గోవధ
మాన్నింపబడుచున్నది. విదేశములకు గోవులను యెగువ తీసుకా
అపబడుచున్నది. మనము ప్రయత్నము చేసినచో మన తాలూకా
యందైనా గోవధ తాన్న ప్రయత్నించుట మన ధర్మము. మన
కంటే పోయ్యు పోషించుచున్న గోమానిన రక్షించుటకు
నెల్లవిధముల మనము కృషి జరుపవలెనో అందరికి తెలిసిన కం
యమే. అందరు ఘోషించివద్దకు వచ్చి మాచి యిట్టిప్రశ్నమై
పించుధర్మమును ఆచరించి యీసమితి అభివృద్ధి నిమిత్తమై
యెవరి కత్తెనుసారము వారు నెల చందాలుగాను వార్షిక
మామూర్యుగాను గడ్డిని తత్తునుక తర వి గోవులుగను సహ
యముచేయ ప్రార్థన. కుభకార్యములందు యీ సమితికి విశేష
ముగా సహాయముచేసి గోమాత అశ్వరసము బడయుదురు
గాక. (ప్రస్తుతం 20 (యిరువది) పశువులు మాత్రము నిల్వవున్నది.

లె

లో నెల 5 వ తేదీ

జొమ్మ మంగళ్యగారి కొమ్మ రత్నంకెస్తిగారు ఏలూరు,
అన్న నత్త వైద్య విద్యాధాన సమాజమునకు, వేడ సహ
దిశ్యధరము నెప్పించి దానిలు) శ్రీ కేశనాత్రుకు జెప్పుచున్న
సందర్భమున : డిసెంబరు 25 (యి.వై ఆయదురూపా
యలు) యిచ్చి వారి సంవత్సరముతో తెలియబర్చుచున్నాము.

గోడలు, గడ్డిమిత్తం, పెద్దవిరాళములు

పరమేటలోని, శ్రీ గాములవారి గుడిలోనికి మార్చ
బడినప్పుడు, పాకలు, గడ్డిగయరాల నిమిత్తం యూదగున
విరాళములు నమూనా అయినవని, సంతోషముతో తెలియ
బర్చుచున్నాము. బట్టల రకులు విరాళములుగాక, రు 100
(నూరు రూపాయలు) యిచ్చినవారు (ఒకొకరు) మహారాజశ్రీ
పోలిశెట్టి గోపాలస్వామిగారు, వడ్డి. రామయ్యగారి కొమారు
వెంకట చిన్న రాజుగారు. రు 51-0-3 మహారాజశ్రీ పసుమర్తి
రామయ్యగారు, (గూఢయిక్కి రూపాయి మూడు రైసులు).

ఒకొక్క రు 50 యాభయ రూపాయి యిచ్చినవారు.

మరి పోలిశెట్టి నారాయణరావు, రంగనాథులుగారు,
తాటికొండ రత్నంగారు.

ఒకొక్కరు రు 25 ఇరువది ఆయదురూపాయలు చొ.

ఇచ్చినవారు.

మరి తమ్యన మణిశ్యంగారు, గంగి నాథమూరిగారు,
గుజ్జర వెంకటేశ్వరగారు, కుండక వెంకటాపు వెంకటేశ్వరగారు,
యగ్గడ వెంకటకృష్ణయ్యగారు, నన్న వెంకటేశ్వరగారు,
(కాశ్యపుడు).

మరి వంగులూరి ముక్కోగారు, తేటి రామస్వామి
గారి బాలుకు నిల్వ రు. 20, తమ్యన వెంకటశరవేసు శ్రీరా
ములుగారు 15, అప్పన వెంకటేశ్వరగారు రు 10, శ్రీ గాములు
వారిపేర ఒక రైపుడు రు 10, మాటూరి సరివేశంగారు 10
నన్న వెంకటేశ్వరగారు గోడల నిమిత్తం రు 12, కనెగొళ్ల
రాజస్వామిగారు రు 5, వైవారి కంకరకు, మా కృష్ణతాభి
సంధనములు ఇందుమూలముగా తెలియబర్చుచున్నాము.

కమిటీసభ్యులు

మంత్రుల కష్టములు

(మాదరకాలేఖ్య)

ఇంపీరియల్ సర్వీసును గూర్చి సమర్థులగు సివిలు సర్వీసు సభ్యులొకరు వ్రాసిన వ్యాసములను పూర్వము 'జేట్టుచును' పత్రిక ప్రకటించెను. ఆవిలేఖకుడు చెప్పిన ముఖ్యవిషయమును ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును గమనింపవలయును.

“ఇప్పుడు ప్రభుత్వ శాఖయందలి విషయములు పూర్తిగా కాలక్షయము ప్రభుత్వములు గలవని. మంత్రులకు రెండు యిబ్బందులు గలవు. వారు తమకు పూర్వము పనిజేసినవారిని యనుసరింపవలయును. వారి యాద్యోగలమైన రాజ్యాంగమంత్రికి అధికారము గలదు.”

కాననభలం స్వీయపాలనావిధానమునందు అభివృద్ధి గాంచుచుండిన రాజ్యాంగమంత్రి ఉద్యోగులమైన వ్యాపార సమర్థులగు నిజమైన అధికారమును గల్గియుండును. అది పోవువరకు రాష్ట్రీయసామ్యత్రయముగాని, మంత్రాధిపత్యముగాని పూర్తిగా బడయుటకు వీలుండదు.

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వములలో మంత్రులు పార్లమెంటు సభలో నిర్ణయించిన హద్దులలోనే తమకుమ కాఖిలలో సంపూర్ణాధికారమును గల్గియుండును. భారతదేశములో మంత్రులకు తమకుండిన ఉద్యోగులను నియమించుటలోగాని, వేతన నిర్ణయములోగాని, సర్వీసు మరతులలోని యెట్టి అధికారమును లేదు.

అది యిట్లుండ ఇంపీరియల్ సర్వీసులలో ఇప్పటివరకే ఉద్యోగులకు జేర్చుకొను చిన్నవికలము, అధినివేత కాజ్యం పరిపాలనను బాంధవ సాధ్యముగాజేరు. ఇంపీరియల్ సర్వీసులో జేసినవారు భారతరాజ్యాంగ మంత్రితో పాడంబడితే ప్రవేశించి ముప్పది సంవత్సరముల గడువైకేదవ దేవుచున్నవారు. ఇప్పటికినే యింపీరియల్ సర్వీసులో జేర్చుకొనుచున్నవో ప్రతిసంవత్సరమును క్రొత్త క్రొత్తవారలు భారత ప్రభుత్వముగల ముప్పది సంవత్సరముల అందవలసివచ్చును. దానితో అధినివేత కాజ్యం సర్వీసుల నమల అంతు లేకుండ వెళుకకు పోవుచుండును. ఏలకన గాయాయింపీరియల్ సర్వీసులో జేసిన వారందరును పెన్నును పుచ్చుకొను వరకును అది ఆగియుండువలయును. భారత రాజ్యాంగ మంత్రి యింపీరియల్ సర్వీసులో యూరోపియనులను చేర్చుచు భారతాభివృద్ధి కాటంకము జేయుచున్నది కాలమును మితిపాది రాజీనామా జేయుతము ప్రభుత్వమునాటికి సదుద్దేశములు లేని అనుమానింపక తప్పదు.

భారత రాజ్యాంగ మంత్రి సర్వీసు సభ్యులు, అధికారమును మాన్పిచేయు పద్ధతి ననుసరించి చేయలేకపోయెను.

అందుకు వలయు మార్పులను వెంటనే చేయుటను గూర్చి యాలోచింపకలేని విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

“ఇంపీరియల్ అధినివేత సామ్యత్రయ మియకలేన్నవో సర్వీసు పద్ధతి క్లిష్టముగానే సరిజేయవలయును. ఇందులకు ముందు, ఇప్పటి పద్ధతి నైనది అన్ని సర్వీసులకును చెల్లయిట మెంటును అపి చేయవలెను. ఇంపీరియల్ సర్వీసు ఉద్యోగులను తీసికేసినవో చేతము పాడుగునని కొందఱు ప్రభుత్వ తీరమియవచ్చును. ఇది ముప్పుది, ఏది సరికన్నరములకొండ నిజముగా వచ్చును. ఇప్పుడు మార్తయటలుగాజేరు. ఇప్పటికి ప్రాన్సియలు సర్వీసులే చాలను. భారతీయులు లేని పక్షమున రాష్ట్రీయ అధికారులే యూరోపియనులను కొన్ని మరతులమైన నియోగింపవచ్చును. చాలవరకు పనిని భారతీయులచేతులలో వదిలివేయవచ్చును. ఇది యాద్యోగమును చాలమంది యింపీరియల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు వెల్లిపోయినపుడు విశదమాయెను.

ఇందులకు ఒకకమిషను నియోగింపకలేని అవిలేఖకుడు చెప్పుచున్నాడు. సంపాదకు లేమి చెప్పుచున్నారనగా:-

“ఈసంగతిని గూర్చి బాగుగ విచారింతుటకు ఒక కమిషను నేర్పాటు చేసవలెను మితిలేఖకునితో మే మేకేఫిం చెదము. ప్రస్తుతస్థితి చాల నసంధ్యముగ వచ్చుది. మాటాగుగారు తమచట్టులు అంగీకారము బడయవలెనను లొందరలూ ఫలతములగూర్చి విచారింపలెరి. ప్రస్తుతస్థితిని బట్టి మాడ, అట్టిములు నాశనకములుగ గానింపుచున్నవి. మంత్రులు పూర్వపుస్థితి సంగీరించుటకు సిద్ధముగనున్నారు. అయితే ప్రాతర్థతి సర్వకాలమును సాగుచు తలంనుటకు వీలులేదు. తత్పరీక్షణము అలగ్యమైన కొలదియు అది మరంతిష్టయగును. ఏలకన ప్రతిస్పృహను రాజ్యాంగమంత్రి క్రొత్తయజ్యోగులను జేర్చుచుండును.”

దేశస్థితి

నిరుత్సాహము న కవకాశము లేదు

ప్రిన్సిపాల్ గిద్దానితో సంభాషము

అనామ్యదాబాదులో “స్వరాజ్య” యను నొక జేతనామ సభ్యుల గలదు. అపత్రికాకాగ్రహిణి గుజరాతు విద్యాపీఠప్రిన్సిపాలు ఆగు ఏ.టి. గిద్దానిగారిని సంధ్యించెను. వారికిరెండువరకును ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి సంభాషణము జరిగెను.

గాంధీ స్వరాజ్యంబుతోము రాజీయవాతావరణము చల్లబడలేదాయని యడుగుగా ప్రిన్సిపాలు గిద్దాని యిట్లు చెప్పెను:

ఉ:— వాతావరణము చల్లబడినట్లు నేను తలంపను. కాగ్య క్రమమునందు మార్పుజేయలే నని తీర్మానముగ వచ్చును. ఇరుగు చున్నవి. ఇదర్థి మూలముగ లేదనట కేనిగన్న మే చాలను. ఈ చర్చలవలన, ఒకజేతనములు మరియొకటి విశేషముగ తెలిసివచ్చుచున్నది. కాంగ్రెసుకాగ్యకార్యచరణము క్రమక్రమముగ ముఖ్యములగు కాగ్యములను జూచుచున్నది. కాదెవస్త్ర నిర్మాణ ముపయలలో నొక్కటి. లక్ష్యపురమునందు వారు విద్యార్థినివయముల నాలోచించెదరు. ఈ కథముగనే దేశము నిశ్శబ్దముగను కాంగ్రెసుగల ప్రస్తుత కాగ్యక్రమమునందలి మరలక పనిచేయుచుండినవో, కొప్పకత్తిములు కనిపించునని నాతలంపు.

ప్ర:— అనామ్యదాబాదులో సారదుకాగ్యముల గద్ద విదేశకట్టల దుకాణములవద్ద విక్రయకాగ్యము నావుదలచేయుటకు కాణు జేసినది లేదు యభిప్రాయము?

ఉ:— ఇట్లు : క్రయనిరోధమునకును, సారాయి విక్రయ నిరోధమునకును తారతమ్యము గలదు. దృఢదనముగ గాని వారు మోసపోయి త్రాగుదురు. తొలుతయొందిన వంటియరులు సారాయి విక్రయ నిరోధమునకు బూనుకొనను, పూనుకొనవచ్చును. బట్టలవిషయ వట్లుగాదు. విదేశపుట్టల నమ్మటంబు యధ్యక్షుని యింకను అందరకును తోచుటలేదు. కనుక అనామ్యదాబాదులో బట్టలక్రయ నిరోధముచేయుట యనుచింతయును, నిప్పుతొలుకకర మనియు నేను తలంచెదను. విక్రయనిరోధములకు ప్రస్తుతము వర్తకలకు అగ్రముగ గలగుటయే గాక ఇద్దరు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహము గలగును. విక్రయనిరోధము కాకలేనని యాతురత పడుచున్నవారు మహావిద్యాలయ నేవాసములము వంటియరులవలె యింటింటికి వెళ్లికద్దరుబట్టల నమ్మటవలన లాభము కలుగ గలదు. ఇట్లును కొనువారిని చక్కజేసెజాలను. ఉత్పత్తిని ప్రోత్సాహపరుపకలేదు. వర్తకులపక్షము వారంతట వారే మనమాగ్నునకు వర్తురు. సారాయి నిరోధమున కెప్పుడైనను బూనుకొనవచ్చును. వంటియరులు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠాకొనిన

దీనామ్యదాబాదులో అనామ్యదాబాదు మధురూదినవారుగారు నూచించియుల ప్రస్తుతవిధానములో మంత్రియొక్క స్థానము ఏమియు ముఖ్యమైనదిగాదని విశదమైనది. అజ్ఞానమునబట్టి మాడ ఆయన యింపీరియల్ సర్వీసులో క్రిందియజ్యోగులు చెప్పినట్లు, తనయభిప్రాయము తెల్పుచు సరే, జేయవలసి వచ్చినది. జిల్లా అధికారిగాని, కాఖాధికారిగాని యచ్చిన ఏలకలు ఏమాత్రమును ఏకేభవి-పకున్నవో మంత్రి ఒకసారి భిన్నాభిప్రాయమును తెలిపుచున్నాడు. అయితే యిట్లు అనేకపర్యాకములు చేయరాదు. ఇంపీరియల్ సర్వీసు ఉద్యోగులయొక్క జేతనము అభివృద్ధి మున్నగు ముఖ్యవిషయములలో తనకు అధికారము లేదనియు వారలుపరిపాలనా విధానములో భిన్నాభిప్రాయము గల్గివారితే నియమించుట పని జేయుచున్నారని తెలిసినపుడు మంత్రి బాంధిపోవచ్చును.

“ప్రస్తుతము భారత రాజ్యాంగ మంత్రి చలాయించుకాళమును జూచియే అధినివేతకాజ్య ప్రభుత్వమును సమీంపజాలను” అనిజేట్లుచున్న ప్రతికా విలేఖకుడు వెల్లుచున్నాడు. ఏలకనగా బాధ్యత, అధికారమునుగల్గియుండి యచ్చాచు సారముచేయుటను దెలియజేయుచున్నది. తనక్రింది యుద్యోగులమైన అధికారము లేపోవుటచే మంత్రులు స్వంతముగ నేమియును పనిజేసుజాలరు. ఎప్పుటికైనను బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము నిజనూపమును చాల్చులయున్నవో, భారత రాజ్యాంగ మంత్రి, మంత్రులమైన యింపీరియల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల నియమించుట వెంటనే అపి చేయవలయును. అప్పటికిని యప్పుడు సర్వీసులో జేరినవారలు పెన్నును పుచ్చుకొనుటకును, రాష్ట్రీయ అధికారులు తమ యజ్యమువచ్చిన మరతులమైన ఉద్యోగుల నియమించుకొనుటకును కలవర్తనములు పట్టును.

వారును స్వీయముగ మెలంగగలిగినవ రుగను అభిగంభ్యాత అందిన, పనిజరుగును.

కాననభలం

ప్ర:— దానుసతి : జీత టి నాయకురాలే కాననభలండు ప్రవేశింపకలేని కొరియుండెను. అందలి యభిప్రాయ మేమి?

ఉ:— కాననభలండు వెళ్లవలె నని అమె స్వప్రయోగ జేసినట్లు నాకు కనిపింపదు. కాగ్యక్రమములోని యాయంత యను మరల నానాకంపకలని యుండునని మాత్రమే అమె నూచించెను. ఇట్టి యభిప్రాయము నామెయొక్కలే గాక ఇతరులు ను ప్రజలు మరలొందరు సముతియు తెలిపిరి. కాని అమె కారణములను చూడలేదు. అలాటి యభిప్రాయములు గలవారికి కాననభలండు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదనియు తోచదు. ప్రస్తుత నిర్మాణకాగ్యక్రమమును కాననభలములమున నిర్వహింప వచ్చిననియు వారు తలంపరు. కాననభలండు వెళ్లుట వలన నిరాకాగ్యద్యయమునకు తిలొదకము నొసగుట యని వారు గుర్తించియున్నారేదు.

ప్ర:— లేమరు వెళ్లి అనామ్యదాబాదు పీఠులలో ఇద్దరు నమ్ముచున్నార ? దా. తమయనభన మెట్లున్నది?

ఉ:— నే నేయిండ్లను వెళ్లుచునో ఆ యిండ్లవారు ప్రీతితో నాదిరించుచుండురు. నేనుకే పీఠులకు వెళ్లితిని. ప్రజలు అశకులు కద్దరును, నేను వెళ్లక పూర్వమే కొనియుండిరి. క్రొత్త విదేశపుట్టలను చాల అందుగ కొనుచున్నారు. ముఖ్యముగ నేనుగమనించిన విషయమేమన- స్వదేశకర్మములందు నేయబడినట్టలతో నశేకులు తృప్తిపడుచున్నారు. యంత్రవర్గములను కద్దరు కలిగితకు లాభము గలగునని ప్రజలకు నచ్చజెప్పకలేను. ప్రతిపక్షియును శుద్ధమగు కద్దరును విక్రయించిన లాభ మెంతయేని యింపను.

అనామ్యదాబాదు.

ప్ర:— అనామ్యదాబాదులో నాయకులు ప్రస్తుత మేమి చేయుచున్నారు, యేమిజేయవలసి?

ఉ:— వారు ముఖ్యముగ విద్యావిషయమై పనిచేయుచున్నరు. మనిసి.ల్ పన్నుల నె. బెట్టుట కొరయుద్యమమును కొందరు ప్రారంభింప జూచుచున్నారు. కొందరు కద్దరు విక్రయమున కేర్పాటుల జేయుచున్నారు. గుజరాతు మహా విద్యాలయ ప్రాధానములమూత్రము నిరాకరణద్యమ నాయకులలో చేర్చలేదని యూహించెదను. వారును పోగొట్టుకొడిక యూగరమునందు తమకత్తికొలిది పనిచేయుచున్నారు.

ప్ర:— ప్రజలు ప్రచారకులను ప్రచారకులు ప్రజలను దూకించుచుండురు. ఏల ? దీనిని పరిష్కరించుట యెట్లు?

ఉ:— ప్రజలు అశకులు ప్రచారకులలోనముల నాపు విషయము నిజమని నాకు తోచదు. ప్రచారకులు ప్రజలను దూకించుటయు నేను విశలేను. కాని ప్రజ లతృప్తిపడియుండువో వారే పనికి బూనుకొనవచ్చును. కాంగ్రెసు నిర్మాణము అందరకును అవకాశము నిచ్చుచున్నది. క్రొత్తవారు పనిచేయుట ముందంబ జేసినవారి కవకాశము నీయగూడదని తలంచు నాయకు దెగ్యును నాకు గుజరాతుకందు కనిపింపదు. వికమత్యమును పెంపొందింపవలెను. మనము జాగ్రత్తతో నాయకుల నేర్పరుచుకొని వారినిసరించి ప్రవర్తించుచుండవలెను. నాయకుల సయితము అనుచరుల యభిప్రాయము గమనింపవలెను అనుచరు లభిక్షేపించినంత నే యాగ్రహము జెందగూడదు.

కాంగ్రెసుతీర్మానములు

ప్ర:— కాననభలండు వెళ్లగూడదను కాంగ్రెసు తీర్మానము అజ్ఞానధమా ? లేక సలహాదేవా ?

ఉ:— కాంగ్రెసు తీర్మానము లేనియు అజ్ఞానధములు గావు. ప్రతివారును వారివారి ఇష్టానుసారము ప్రవర్తించుటకు అధికారము గలను. కాని వారి కాగ్యములు కాంగ్రెసు తీర్మానముల ప్రకారము జరుగయెదల, వారు కాంగ్రెసుజేతన ఆకాగ్యములను జరుపగూడదు.

కన్యక కావలెను (153)

ఒక గొప్ప మర్యాద వెలనాటి నటుంబమునకు చేరినట్టియు, బాగుగా చదువుకొన్నట్టియు, కాళిస గోత్రముగల వూని వివాహము చేసుకొనుటకై ఒక తెలుగు బ్రాహ్మణకన్యక కావలెను. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఎ. బి C/o ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

దేశీయ వార్తలు

శ్రీయుత హిరాలాలు గాంధీగారి విడుదల

శాసనోల్లంఘనము - అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారి తీర్మానము

శాసనోల్లంఘనమును గురించి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, లాలా దునిచంద్రులు, హక్రీం ల జల్లానుగారలు దేశమంతట పర్యటనము సలుపుట

లక్ష్మణపుర మండల రాజకీయసభ - పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఖద్దరు సందేశము

మాలవ్యా, నెహ్రూగారల ప్రత్యుత్తరతో మాట్లాడ నియ్యకబోవుట

"బొంబాయి క్రాసిక్" పత్రికమీద ప్రభుత్వమువారి అభియోగము

దేశపాండిగారు వీరమల్లుల కుమారులకు ప్రాసినరేఖ

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దురవస్థలు - సామ్రాజ్యపాదుల సంఘమువారి అరెస్టు

ఆంధ్ర దేశము.

విశాఖపట్టణము నాలంటీరును విడుదల చేయుట - దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి సందేశము

గోదావరి లంకల వేలము - పాటదారుల ఖద్దరు వస్త్రములను చూచి కలెక్టరు భయపడుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ

శాసనోల్లంఘనము

తీర్మానము

లక్ష్మణపురం, జూలై 8:- కాంగ్రెస్ వర్కింగు కమిటీసభ్యులు శాసనభిక్కార తీర్మానోపపాదకులును, ఏతత్ తీర్మాన సవరణలను అనువదించిన వారును నేటి యుదయము 4 గంటలవరకు ఇష్టాగోష్ఠిగ చర్చించిరి. ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ్యులు తప్ప మరి ఇతరుల నెవ్వరిని రానియలేదు. తరువాత మామూలు ప్రకారము ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెస్ కమిటీసభ జరిగెను. వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానమునకు మాలవ్యాగారు దీక్షకు వచ్చిన సవరణ అంగీకరింపబడెను. తుదకు తీర్మాన మిట్లు అంగీకరింపబడెను:- కాంగ్రెస్ కమిటీవారు తీర్మానసవరణమును ఆప్రజేసినప్పటికిని ప్రభుత్వము వారు దేశమునందు పెక్కుభాగములందు దండక విధానమును తీవ్రముగ అవలంబించినను కాంగ్రెస్ ప్రచారకుల (నాన్ గు) యత్నములము తగ్గవలదు సగును నిర్మాణకార్యక్రమము ప్రతిరాష్ట్రము లందును గొప్ప స్వార్థాత్మకతతో విశ్వాసపూర్వకముగ కొనసాగుచుచున్నందున ఈ కమిటీ వారు తమ సంతృప్తిని జూపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు అక్రమముగ సాగించుచున్న దండక విధానాలవలన, దేశమును ప్రజలకు, ఈ దండక విధానమును ప్రభుత్వమువారు మానునటుల జేయించుటకును, హజారు, కిలాఫతు, స్వరాజ్య సమస్యలను కాంగ్రెస్ తీర్మానము ప్రకారము పరిష్కారము జేయుటకును ఏదోరూపక మగు శాసన భిక్కారాలవలనబడుచున్న అవినతి నివారణయు నని, కొరుచున్నటుల ఈ కమిటీవారు గ్రహించిరి. కాని సార్వజనిక శాసనోల్లంఘనమునకు సహితము నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిగ సాగించిన అనుకూలించును. ఇదియే మంచి మార్గము. కాంగ్రెస్ ఉద్దేశ్యములను గూడ కొనసాగునటుల జేయునని ఈ కమిటీవారి యభిప్రాయము గనుక

ప్రజల వగును తమయత్నములన్నిటిని శీఘ్రమైనంత త్వరలో సంపూర్తిగ ముగించుటకు కేంద్రీకృతము జేయవలయునని ఆలోచించియా కాంగ్రెస్ కమిటీ వారు గోరుచున్నారు. పూర్వము నిశ్చయించిన శాసనభిక్కారమును ఏదోరూపకముగ ప్రవేశ పెట్టుటచుగూర్చి మరల కలకత్తాలో ఆగస్టు 15 తేదీని జరుగు కమిటీ సభయందు ఆలోచించ బడును. ఈలోపుగ దేశమునందు సంచారమునన్ని పరిస్థితు లెట్లున్నవి మరల జరిగెడిసభలో తెలియ జేయుటకు అధ్యక్షులు కొందరిని పేర్కొని అధికారము నియవలయును. ఈ తీర్మానమునకు ఈక్రింది షరా జతపరుపబడినది. గత ఫిబ్రవరి 25 తేదీని జిల్లీలో ఆమోదించబడిన తీర్మానమునకు ఈతీర్మానము ఎంతమాత్రము ఏవిధమునగూడ ప్రతిబంధకముగ నుండదు.

ఇతర విషయములు

పరిష్కారము వర్కింగు కమిటీవారికి తెలియ జేయబడినది. వర్కింగు కమిటీ మరల కేపు డు యము 7 గంటలకు సమావేశ మగును.

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ

మా ప్రత్యేక విలేఖరి

విషయములు

కలకత్తా జూలై 12:- అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ వారు 7 తేదీని సామంకాలము 5 గంటలకు సమావేశమై, ప్రభుత్వమున చూరతగూర్చిగా మహావోటిని భారతదేశ స్వాతంత్ర్యముజేసిన ఘనకేసు కొనియాడిరి. ఏ న్యూటన్ వర్కింగు కమిటీలోల మాడు భాగీశాములకు ఎన్నికలు జరిగినవి. వర్కింగు కమిటీవారు ప్రకారం, లాలా దునిచంద్రు, కల్ల భ పటేలు గాల్ పేట్ల నూతిరిరి. చూరతగూర్చిగా సభలో నన్నవో అయిన పేర్కొన్న పేర్ల భాయముగ నుండి ఎన్నికలు జరిగిన కేసు యుండినవి. అయిన లేనందున అఖిల భారత కమిటీ సభ్యులలో కొందఱ మాలవ్యా నేతృత్వ గార్ల పేర్లనుబాడ మూంరిరి. ఎన్నికలు రహస్యముగ (స్ట్రీటులు) జరిగినవి. అంతయు కాని చేతులెత్తరాదనిరి కార్యలును దీసికొని. సేతుప్రకారి 85, ప్రకారం 83, దునిచంద్రు

గారి 73, మాలవ్యాగారి 53, కల్ల భ పటేలు గారి 35 ఓట్లు వచ్చినవి. మొదటి ముగ్గురు ఎన్నుకోబడిరిని ప్రాతిచిరి. పితర సభవారు విడిటిగా ప్రవేశించిరి. కేసునందు కమిత పరిస్థితులను చర్చించిరి. గాల్ 10 గంటలవరకు జరిగెను. 8 వ తేదీ సామంకాలము 3 గంటలకు కమిటీ మరల సమావేశమైంది. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు ఆ దయము 8-30 గంటలకు సీటీ వేమనుకు వచ్చిరి ఆయన గా క ముందు గ నే ఏ కిని తెలియజేయు వేమనుకు ప్రజలు చాలయిది వచ్చిరి. కాని కండిత మోతీలాలు గారు ప్లానుపాము ఒకమూలనుడి ఇంటికి బోయెను. భిలభకు సభకు ఆయనను ఆహ్వానించిరి. స్నాన మాచరింపాయే బడక గనినాడ ఎంక తన్నుగా భిలభకు సభకేగెను. చుధ్యాగ్నము 12 గంటలకు భోగమై పితర వర్కింగు కమిటీవారి ఇమాన్ డిల్లో పాల్గొనిరి. శ్రీనివాసయ్యగారి సభకువచ్చిరి. నెహ్రూ గారు తమ జేములు సభకుములను సంతోషము తెలియజేసిరి. పటేలుగారి నుం తమ కార్యకర్తల పకవిని స్వీకరించిరి. అగోచనుండి తగుపని ప్రాభిచిరి. సాయంత్రము 3 గంటలకు అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశమైంది. కొన్ని నిమిషములు తన చెటసాల యను భయములను తెలియజేయు నిర్మాణ ర్యక్రమమును పెట్టెం బుకరకు కట్టుదలతో నిర్వహించ కలమునగము పిమ్మట శాసనోల్లంఘనమును గూర్చి ఒకమాట నిశ్చయించుకొనియు తీర్మానము నెహ్రూగారు రుపపాదించిరి. తరువాత చుధ్యగడంగిరి. మొదటిదియు ప్రతికావ్రాకులను రానియలేదు. మోతీలాలుగారు కచ్చి పిదప ప్రతికావ్రాకులను రానియలేననిరి. ప్రకారంలను కానిచ్చిరి. నికాక్షణ కార్యక్రమము చాలదనియు వ్యక్తిగా సునధి కాగడమునకు తీర్పు మునుగొని వలెనను కొదల గోరి. మరికొందఱు ఖద్దరు మునుగొనియు తగ్గించినందు నురి. రాష్ట్రములకు విడుదలము కానిదికాదునును అధికారియైన చలమునికొందఱును కోరిరి ప్రతిపక్షులు మునుగొనియు వచ్చిరాయున దనుచున్నారు ఆ అలవాదము వాయునను కొంత ఓడిక తప్పకులయు. (అసంతృప్తికరి)

విశాఖపట్టణం నాలంటీరుల విడుదల

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి సందేశము

విశాఖపట్టణము మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థులను తదితర నాలంటీరు మొత్తము 24 గురు యవకులు అభి క ప్రహ్లాద అను నాటకమును, 144 వ కేక్షనును ధక్కించును ప్రార్థించి 4 మాసములు విడిచిపెట్టి రాజుల హేగ్లడర పెంట్ల లక్షలుగా నన్నుగంతి ఆ ప్రలో. మన కలుగయే. వారు నిర్బంధమున (10 వ తేదీ) విడుదలయిరి. రాజుల హేగ్లడర వగ పాలు జల్లా కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను శ్రీ యతి గజ పల్లి రామచంద్రరావు, యం. ఎ. గారి నాయకత్వముక్రింద యా 24 గురు దేశభక్తులకు తగ్గిరిని స్వాతంత్ర్యముగారి తీరుబజ్యా యము తోటలో వారు అల్పాహరముల నార గించిరి. కాంగ్రెసు కమిటీవారి వారికి పండుచేయబడిన. సామంతము శ్రీ యతి పా.కోడేటి గుగ మూర్తిగారి అవ్యక్తత క్రింది నొక పోలీంగు సభిరిగెను. సుమారు వెయ్యిరుంది సభ నలంకరించిరి

డాక్టరుగారు విశాఖపట్టణ పీఠల దేశభక్తిని ప్రశంసించిరి, విముక్తికొనిన దేశభక్తులలో నొకగు శ్రీ యతి పి. వి. సత్య నారాయణగారు మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థులు కళాశాలా బహిష్కారకథన, వారు నాటక ప్రదర్శనము గ వింతుటయు, మన గు విషయములగూర్చి ముచ్చటిచిరి ఆ దేశభక్తులలో మరియొకగు శ్రీ యతి సిరింతాప నుందో రామయ్యగారు, జైలు ఆహార మెంతమాత్రము బాగుగా లేదనియు, వారు ఆను ప్రతిపాద పెచ్చించుధనుము ఆహారమునెకాడ ఖర్చుపెట్టువో బాగుంటుననుచుచిరి. వారు జైలులోనుండి రాబోవుసభకు దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి యొద్దనుండి కేపు గైకొనటకు వెళ్లగా ఆయన స దేశమునవ్వ ప్రయత్నించిరి కాని ఆయన కన్నులనుండి బొప్పిలులు కలుగుచుండుట చే మీరు భారతవారి పుణులు—అనియ్యతము చెప్పిరి ని నుం ద ర. రామయ్య గారు చెప్పిరి. కిమ్మట డాక్టరు గురమాట్ల గారు హిందూదేశమున జైళ్లగా అమానుషముగా జైలను చూచుచున్నారనియు, కేక్రేవోలోనే పత్రికలలో వాడయములు ప్రకటించెదవనియు తెలివిచ్చిరి. కుంకమానం, మహా త్యగాంధీకి ఇయే అనుభవముతో సభయిగ వెను

కాజనండ్రి, } స్వకీయవిలేఖరి.
10-8-22 }

జూన్ 5 వ తేదీ "విమోచనము" పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: "శ్రీయంత హిరణ్యాలా గాంధీశు ముగిసెను; గాత్రగత సోమవారము ఆరిష్టాదు వెలసాటునుండి వదలిపెట్టుడెను. ఇతడు సమయము సప్తమము 17 వ పెక్కున క్రింద కి వెలల కిడును తొండెను. ఇతడు గాంధీమహాత్ముని శ్రేష్ఠపుత్రుడు."

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది

సోమవారము

కత్తిక దరు

అగస్త్య పునర్నవ తేదీన కలకత్తానగరమునందు మరల ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ జరుగును. ఈ తేదిలోపుగ నిర్మాణ కార్యక్రమము అందు ముఖ్యముగ కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తి చేయవలయు నని, కాంగ్రెసు సంఘమువారు రాజేశ్వరి చింతించుచున్నారు. ఈ యాదేశమును నిర్వహించి చరితార్థులగుట భారతీయుల ధర్మము. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు పంజాబునకు "కద్దరును ధరింపుడు" అను ప్రాస్థ సందేశము నంపియుండిరి. ఈ సందేశమునందు, స్వస్థ సం దేశ ము లి మి డి యున్నవి. గాంధీ మహాత్ముడిచ్చిన సందేశ మిదియే. పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు చెలికెడి సందేశ మిదియే. ప్రభుల్ల చంద్రరాయగారు బోధించుచున్న సత్య మిదియే. అలీసాదరుల తల్లి యగు బై అమృతగారు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గావించెడి హెచ్చరిక ఇదియే. కద్దరను మూడు అక్షరములే వదమునందు, భారతీయుల కర్తవ్యము స్పష్టపరుపబడినది. దీని నను స్థించి, స్వదేశ ప్రేమమును నిర్విఘ్నముగ సమాప్తి నొందించుటకు, దేశము తన శక్తి నంతయు వినియోగింపవలసి యుండును. ఇందులకు వెనుకాడుటకు వీలులేదు. ఆంధ్ర దేశము, కద్దరు నిర్మాణము విషయమై జేయ దగిన పని చాలయున్నను, చాలరాష్ట్రములకున్న ముందగునైచె నని, పరిస్థితుల నెరిగినవారు చెలుపుచున్నారు. కద్దరు వస్త్రధారణము సామాన్యమగుచున్నది. రాజముల మధురధ్వని ఎల్లెడల వినిపించుచున్నది. ఆంధ్ర దేశమున, ప్రతి పం డె డి ప్రదేశములు గలవు. రాజములద్వారా నూలువడి కెడి ఆచారము పలుతావులం దింకను నశింపలేదు. రాజపునాటును నేత కుపయోగించు ఆచారము గూడ పూర్తిగ దొలగిపోవజేదు. మహాత్ముని సందేశము ఆంధ్ర దేశమునందు నూతనసంచలనము గలుగ జేసి, కద్దరు నిర్మాణమునకు విశేష ప్రోత్సాహ మొసగెను. ఆంధ్ర కద్దరు, ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందే గాక, వెలుపలగూడ నన్ని ప్రాంతములందును వ్యాపింపజూచును. శుద్ధమగు కద్దరు ఆంధ్ర దేశమునందు దొరకు నను ప్రతీతి గలిగెను. వెలుపలివర్తకు లీ సంగతిని కనిపెట్టి విశేషముగ నార్జరణను ఆంధ్ర దేశమునకు పంపసాగిరి. ఆర్జరణ నెటుల యి నను త్వరలో నిర్వహించుటకు, ఆంధ్ర దేశపు నర్తకులు శుద్ధకద్దరుతో కల్తీకద్దరు జేర్చియుందురు. కల్తీ కద్దరున కొకమారు అవకాశ మొసగినప్పటికి అది అంతటితో నాగిపోదు.

వర్తకులకు త్వరలో సరకుల నందిచ్చుటకు నేతగాను కల్తీ కద్దరును తయారు జేసెదరు. నాజాకుబట్టలపై మోహమున్న వారికొరకు, మిల్లు నూలు కలిపి బట్టల తయారుజేయుట సహజము. ఇట్టి సందర్భములందు ఆంధ్ర కద్దరుకు ఇతర ప్రాంతములలో చెక్కుపేరువచ్చుట వింతగాదు. మహారాటా పత్రిక ఆంధ్ర కద్దరును కల్తీకద్దరుని సూచించినది. ఈ విందను తొలగించికొని, తన పరువును నిలుపు కొనుటకు ఆంధ్ర దేశము ప్రయత్నింపవలయును. లేనియెడల, ఆంధ్ర దేశము కద్దరు నిర్మాణముపట్ల

జాపుచున్న యుత్సాహము బూడిదలో బోసిన పన్నీరుచందమున పరిణమించును. కొందరు మోస గాండ్రవలన, ఆంధ్ర దేశమున విరివిగ దయారగు చున్న శుద్ధమగు కద్దరున కలతకును కళంక మేర్పడు ను. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘమువారు, మండల కాంగ్రెసు సంఘములును శుద్ధమగు కద్దరు మూత్రమే దేశమున తయారగునట్లు పాటుపడవలయును. ఇది తమ ప్రధాన కర్తవ్య మని భావించవలెను. ఆంధ్ర దేశమున కొన్నిచోట్ల కల్తీకరిగినను, ఇందులకు ఆంధ్రు లొక్కటే బాధ్యులు గారు. దూరమగు బొంబాయి, తమిళాది రాష్ట్రములనుండి ఆంధ్ర దేశ మునకు కద్దరు కొరకై ఆర్జరణను పంపుచున్నవర్తకులు ఇందుకు సమాన బాధ్యులను వహింపవలెను. ఈ వర్తకులు సరియగు పరిశీలన గావించక, ఎట్టి వస్త్రముల నయినను గొనిపోయి కద్దరు క్రింద విక్రయించుట దోషము. కద్దరు ఉద్యమము కేవలము వర్తకుల లాభము నిమిత్తము జనించియుండలేదు. ప్రజలలో అస్థిశారవమును బుట్టించుటయు, దేశ భక్తిని పురికొల్పుటయు, అహింసాధర్మమును వ్యాపింపజేయుటయు, స్వసానుర్యముపై విశ్వాస మును కలిగించి తద్వారా స్వరాజ్యమును సిద్ధింప జేయుటయు, దీని యుద్దేశము. ఈ యుద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగవలె ననిన, ఏ ప్రాంతముల వా రా ప్రాంతములందు నూలువడికి బట్టలను నేయించవలెను. ఏ గ్రామమువా రా గ్రామమునకును, ఏ మండలము వా రా మండలమునకును, ఏ రాష్ట్రము వా రా రాష్ట్రమునకును సరిపోయెడి వస్త్రములను దయారు జేసికొనవలెను. ఇతర రాష్ట్రములపై నాధారపడి యుండుట, మిగుల లోపము.

ఏ రాష్ట్రమునకు సరిపోయెడి వస్త్రములను ఆరాష్ట్రమే తయారుజేయగల్గుచో, కద్దరుబట్టలధర చాలవకు దగ్గిరేవురు. విదేశ వస్త్రములకన్నను, వీనిని చాలచవుకగ అమృతముజేయవచ్చును. కద్దరు బట్టలు, విదేశ వస్త్రములకన్న ఎక్కువ కాలము ఉపయోగపడు ననుట నిర్వివాదాంశము. ఇందుకు దోషుగ, ధంకూడ తగ్గిపోవుచో ప్రజల కీయుద్యమ మొత్తటి లాభకారి యగునో యూహింపవచ్చును. విదేశములకు వెంటెడి ధన ప్రవాహ ముగిసిపోవును. ఈ కారణముచే ఆంధ్ర రాష్ట్రముపైననే ఇతర రాష్ట్రము లాధారపడియుండి మోసమున కెడ మీయక, ప్రతిరాష్ట్రమును స్వయంత్వములపై నాధారపడియుండుట శ్రేయస్కరము. అప్పుడు కల్తీ కెడముండదు. హెచ్చుధరలకు అవసరముండదు. బీదలకు రాజుమవలన జేవనాధార మేర్పడును. కాలము గడిచినకొలదియు అన్నితరగతులవారికి బనికీవచ్చు వస్త్రములు విరివిగ తయారగుట నిశ్చయము. గాంధీ మహాత్ముడు ఎక్కడివారక్కడనే వస్త్రములను తయారుజేసికొనవలయు నని, పలు మారు హెచ్చరించియుండెను. సాధారణముగ నితర ప్రాంతములపై నాధారపడవల దని, మందలించియుండెను. ప్రభుల్ల చంద్ర రాయగారు గూడ వంగదేశీయుల నిటులనే హెచ్చరించుచున్నారు. కద్దరు వస్త్రములకొరకు వంగదేశము ఇతర రాష్ట్రములవారిని ఆశ్రయించుట అవమానకర మనియు, వంగదేశ దారిద్ర్యమును ప్రోత్సహించిన వంగదేశీయులే నూలు వడికి, వసుకుచూలుతో కద్దరుబట్టలను తయారుజేసి ధరింపవలయు ననియు, ప్రభుల్ల చంద్రుడు సంతతము బోధించుచున్నాడు. ఇతర ప్రాంతములవారు తమయక్కరలకు ఆంధ్ర దేశము నాధారముజేసికొనక స్వశక్తిపై నాధారపడి యుండుట ధర్మమైనను, ఆంధ్ర దేశమునందు కద్దరు నిర్మాణ మెక్కుడు శ్రద్ధతో జరుగునట్లును, కల్తీ

కద్దరునకు చోటు లేకుండునట్లును, పాటుబడుట ఆంధ్రుల పరమధర్మము. మేమిదివరకు గోరినట్లు, ప్రతిపండ్ని చోటులలోగూడ, దొడ్లలో ప్రతి చెట్టును వెంచి ప్రతి ఎల్లరకు అందుకాటులో నుండునట్లు కృషి సలుపవలయును. కద్దరుపేరుతో, తదితర వస్త్రములను పంపుటవలన, ఉద్యమమునకు మిలిలేని నష్టము గలుగును. సత్యముపై నాధారపడిన యుద్యమమునందు, అ సత్య ము నకు ను, మోసమునకును తావుండజనదు. పవిత్రోద్యమము నందు అపవిత్రతకు సందుండగూడదు. భారతమాత తన తనయులను పవిత్రవంతులు గండని కోరుచున్నది. త్యాగశీలురు గండని హెచ్చరించుచున్నది. ప్రపంచమున కంతకును మార్గదర్శకులు గండని, ఆశీర్వాదించుచున్నది. విశాఖపట్టణపు నాలంటిల్ల రాజమహేంద్రవరము సెంట్రలు జయిలునుండి విడుదలయగు సమయమున, అశుభూతిశీత్రుడై భావాశీయమాణో "మీరు భారతమాతృపుత్రులు" అని దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు కలికిన విధమున, ఆంధ్రు లెల్లరును భారతమాతృపుత్రు లనిపించుకొనుటకు అర్హతను గడించి, ఆంధ్ర దేశపు కీర్తిని కాపాడి ధన్యత గాంచెదరుగాక!

జయిలు నియమములు

రాజకీయ నిర్బంధితుల విషయమై జయిలు అధికారులు ప్రవర్తించుచున్న విధము, ఇప్పటి సందర్భముల కనుగుణముగ నున్నది. మాతృభక్తిని జాపుటకు జయిలులో బ్రవేశించిరవారి యెడ ఇతర దేశీయులందు మిగుల గౌరవముతో బ్రవర్తించురు. హిందూ దేశమునందుల జరుగుట లేదు. దేశ సేవకులను నిర్బంధించుటయే గాక వారిని కష్టపెట్టుట గూడ నొకపని యయినది. అస్సీసియే తెడు ప్రెస్టువారికి తెలిసిన వర్తమానము బట్టి, కార్యాచరణమునందున్న తనకుమారుని, సోదర పుత్రుని జూచుటకు పండిత మదనమోహనమాల వ్యాగారు లక్ష్మీ జయిలు సూపరింటెండెంటుగారిని కోరియుండిరి. సూపరింటెండెంటు మొదల వీలు కాదని మాలవ్యాగారి కోర్కెను నిరాకరించిరట. పిమ్మట, వారితో మాటాడకుండువరతుడైన తమ వారిలను చూడవచ్చునని మాలవ్యాగారి కనుజ్ఞ యిచ్చిరట. అది సలుతము, జయిలు రూల్సుకు విరుద్ధమని, సూపరింటెండెంటుగారు చెలిపిరి. జయిలు రూల్సును తమ నిమిత్తము భంగపరుప నక్కర లేదనియు, వారితో మాటలాడుటకు స్వేచ్ఛ యున్నపుడే వారిని చూచెదమనియు, మాలవ్యాగారు బదులు జెప్పిరి. ఇంతకన్నను వేరు ప్రత్యుత్తర మేముండును? మాలవ్యాగారి పుత్రుడును, సోదర పుత్రుడును అయిదు మాసముల క్రిందట జయిలులోనికి జనినప్పటికి, మాలవ్యాగారు వారి నింతవరకు జూచియుండలేదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, తమ కుమారులగు జవహరిలాల్ నెహ్రూగారిని జూచుటకు సయితము, జయిలు సూపరింటెండెంటుగారు నిరాకరించిరి. ఎవరో కొందరు స్నేహితులు వారిని కొలదిదినములక్రింద జూచిరను కారణమున, కన్నతండ్రి తనకుమారుని జూడవీలులేకుండుట ఎంత విరుద్ధమో యూహింప వచ్చును. ఇట్టి నియమము తొలగింపవలయును. తల్లికొడుకులకును వర్తించదని, మాలవ్యా, నెహ్రూగారు సూపరింటెండెంటుగారికి తెలియజెప్పిరి. కాని, లాభములేదయ్యెను. దేవదాసు గాంధీగారితో మాటలాడిని వరతుమీద, గాంధీమహాత్మునిసతికి కుమారుని జూచుట కనుజ్ఞ యిచ్చిరట. జయిలు నియమములును, వారిని పరిపాలించువిధ

మును బొందిత్యమున కెటుల భంగకరముగ నున్నవో నుగొనవచ్చును. కాని, ప్రస్తుతస్థితిలో నిట్టిదో ధముల నన్నిటిని దేశము సహనముతో భరింపక తప్పదు. దేశభక్తులకు గలిగెడి యశాకర్యములును బాధలును, దేశభీష్టులు త్వరలో సిద్ధించుటకు లోడ్డును. కారాగృహములకు వెలుపల నున్న వారు, నిర్బంధితులకు త్వరలో విమోచనము గలిగించుటకు, తగుప్రయత్నముల సలుపవలె నని వేరుగ హెచ్చరింప బనిలేదు. అట్టితరీ, దేశము నిపుడవహించిన తాత్కాలికవ్యవస్థము దాయము, స్వాతంత్ర్యభానునియెదుట అదృశ్యము గాక తప్పదు.

దక్షిణాఫ్రికా: అసమ్మతిలేర్పానములు.

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులపై విధించు చున్న నూతననిర్బంధములకు, అసమ్మతిలేర్పానము లంపబడు చున్నవి. బొంబాయి యందలి సామ్రాజ్య భారతీయ పౌరస్త్వ సంఘమువారు, క్రొత్తనిర్బంధపు టుత్తరువులను రద్దుజేయుచుటకు కోరియుండిరి. ఈయత్నపులు గాంధీ స్పృహ యొడంబడికకును, సామ్రాజ్యసమావేశపు తీర్మానములకును విరుద్ధ మనియు, పరస్పరసదృశమునకు భంగకరమనియు, వీరు తెలిపిరి. హిందూ దేశమంతయు, దక్షిణాఫ్రికా ఆధికారులు చేయుచున్న దుష్ప్రయత్నములపట్ల మిగుల కోపముగ నున్నదనియు, హైదరాబాద్ పరిష్కారముగనను నాశభగ్గుమయినదనియు, వీరుసూచించిరి. తై నెస్స ఆర్డినెన్సు ప్రకారము, భారతీయులు వర్తకముజేసి కొనవీలులేకుండ తై నెస్సలు నిరాకరింపబడును. ఇందువలన నేటాల్ భారతీయులు అడుగంటవలెను. లేనియెడల, దేశమును విడిచి వెట్టవలయును. పట్టణ పౌర స్త్వ పుహక్కుల ఆర్డినెన్సు ప్రకారము, భారతీయులకు చాలకాలము నుండియు సంక్రమించిన హక్కు లన్నియు నిర్మూల మగుచున్నవి. ఇది గాక, దర్బారునగరము నందు భారతీయులను, ప్రత్యేకపు గూడెములలో నుంచుట కధికార మీయబడుచున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాలో ప్రారంభ మయిన బహిష్కారోద్యమము, దక్షిణాఫ్రికాకు గూడ వ్యాపించినది. బొంబాయి సామ్రాజ్య పౌర స్త్వపు హక్కుల సంఘము, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యదర్శియు వెంటనే జోక్యము కలుగజేసికొని, అనర్థపరంపరలను తొలగింపవలయునని మొరలిడుచున్నవి. ఈ మొరలను వినువారెవరు? ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విన్నపములను, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి దివవరకు లక్ష్యపెట్టిరా? ఇకముందు లక్ష్యపెట్టెద రనుట కవకాశ మే ముండును? ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానములనే వారు ధిక్కరించుచున్నపుడు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి హితమును లక్ష్యపెట్టెదరా? బ్రిటిషు మంత్రులీవిషయమై జోక్యము కలుగజేసికొందురని లోచదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తుర్కీసమస్య విషయమై దెలిసిన హితమునే వారు పాటింపరయిరి. ఏ దిక్కున జూచినను, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను రక్షింపగలవారు గనుపింపరు. ఇందును గూర్చి మొరలెట్టియు లాభము గనుపింపదు. భారత వర్షము స్వరాజ్యము బడసినపుడే, తన పుత్రుల కష్టములను బాపుకొనగలడు. అట్టి సంకల్ప మీదే రుటకు, భారతీయు లీ సమయమున తమ సామర్థ్యము సంతను వినియోగింపవలసియున్నాడు.

లక్నో మండలసమావేశము

సంయుక్తరాష్ట్రనాయకులును, కారాగృహ విముక్తుడు నగు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారధ్యక్షపదవిని వహించుటచే లక్నో మండలసమావేశము వన్మెకెక్కెను. కాంగ్రెసు కమిటీ సభ కేటించిన ప్రముఖులు పలువురీసమావేశమునందు పాల్గొనుట తటస్థించెను. దేశసేవకొరకు కారాగృహమునకు జరిగిన గాంధీ సహాయత్వని, ఇరువది యైదువేలమంది దేశభక్తులను, ఈ సభవారభిసందించిరి. వీరలత్యగము ప్రపంచమునందు హిందూ దేశకారవమును అతిశయింపజేసెనని, సూచించబడెను. దౌర్జన్యరహితసహాయనిరాకరణోద్యమము నందు తమకు గల గాఢవిశ్వాసమును, ఈ సమావేశమువారు వ్యక్తపరచిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు పూనుకొనవలయునని ప్రజలను హెచ్చరించిరి. కర్దరును తయారుజేయుటకు ప్రజలు పూనుకొనవలయునని, ఈ సమావేశము చేజేరించెను సంయుక్తరాష్ట్రములందు రయితలు లనేక బాధలకు లోనయినను అహింసను విడనాడక నిశ్చలబిత్తులై మెలిగినందులకు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును, మాలవ్యాగారును వారి నభినందించిరి. కాంగ్రెసుసంఘమునందు జేరినందులకు తమ కృతి బాధలు గలిగెనో, ఒక రయితలు సభయందు వివరించెను. సంయుక్తరాష్ట్రములను, ఈ సందర్శనమయమునందు నడపుటకు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును, మదన మోహన మాలవ్యాగారును, బయల్పడెదలినందుల కెంతయు సంతసము గలుగుచున్నది. వీరల నాయకత్వము, సంయుక్తరాష్ట్రములకే గాక, హిందూదేశమున కంతకును ప్రోత్సలకరముగ నుండగలదు. కాని, వీరిని స్వేచ్ఛగనంచెదరనునమృత ముండదు. నాయకులున్నను లేకున్నను తమధర్మమును నిర్వహించుటకు ప్రజలు పాటుపడవలయును. నిర్బంధములు వారి కెంతమాత్రము నిరుత్సాహము గలిగింపజనదు. అట్టిసీతి ఏర్పడునపుడు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య సిద్ధి గలుగుననుట నిశ్చయము.

సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యయగారు: రాజప్రతినిధి పదవి

సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యయగారిని హిందూదేశమునకు రాజప్రతినిధిగ బంపవలయునని, మార్చింగు సోస్తుపత్రక ఇటీవల సూచించియుండెను. ఓడ్డయ్యయగారు, అధికారవర్గమున కొనర్చిన యుపకారమునకు వారి కీర్తిపదవి నిచ్చుట సమంజసమే. ఓడ్డయ్యయగారు రాజప్రతినిధిపదవి నాక్రమించిన గాని ఇప్పటి నిర్బంధవిధానము తిన్నగి సంత మొందదు. పృథ్వీస్థి ఇంతిన్నను త్వరితముగ గలుగదు. ఈ దృష్టితో జూచిన, ఓడ్డయ్యయగారి నియామకము భారతదేశమునకు లాభకరముగనే పరిణమించును. రిజను, హార్డింజి ప్రభువుగార్లకన్న, కర్తవ్యప్రభువుగారి నిరంకుశపరిపాలనము హిందూదేశమునం దెక్కుమ సుచలనమును కలుగజేసెను. జాతీయోద్యమము నుద్ధరింపజేసెను. కర్తవ్యప్రభువుగారి నందుచేతనే, హైందవజాతీయోద్యమ జనకుడని పేరేడిరి. పంజాబు నివాససంఘటన కారకులగుడయరు, ఓడ్డయ్యయగార్ల మూలమున జాతీయ భావము దేశమునం దొకకొననుండి వేరొకకొనవరకు ప్రజ్వరిల్లెను. సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యయగారిని రాజప్రతినిధిగ నియమించుచో, స్వతరిపాలనోద్యమము సత్వరాభివృద్ధి జెందుట కింతకన్నను ననుకూలమార్గ ముండబోదు.

దేశశాయకుల పర్యటనము

శాసనాత్మికమణి సందర్శమున దేశవర్ణితులను కనుగొని, కలకత్తాలో కాంగ్రెసుకమిటీసభ

జరుగులోపల రిపోర్టుజేయుటకై, కొందరుసభ్యులను నియమించుటకు, కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుని కధికార మొసగియుండిరి. ఇట్టి సభ్యులలో, హాకీ అబ్బాస్ ఖాను, మోతీలాల్ నెహ్రూ, లాలా దునిచేందుగా ధ్వుందురని, అస్సాసియేటుడు ప్రెస్నవారికి సమాచారము దెలిసినది.

విప్లండు సమస్య

ఆంగ్ల అయిమిము రాయబారములు

కివసిల్లిని చాటుట

లండను జూన్ 10:— ఆంగ్ల అయిమిము రాయబారము లభివృద్ధిగర్వమున పట్టుచున్నది. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు దెలిసిన ఆరు అభ్యంతములకును తాత్కాలికప్రభుత్వమువారు సత్ప్రతికరమును సమాధానము నిచ్చిరి. ప్రభుత్వ అధికారులు రాయబారములు జయప్రదమగుననియు, రాయబారములందు జాగరూకతతో ప్రయత్నింపవలె ననియు సూచించుచున్నారు.

విరిమరాయబారములకొంత యభివృద్ధి జరిగెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. గతదిన ముదమునున గ్రీక్సు గారు, అధిపతే కార్యాలయముద్ద - ర్విల్లు గారిలో చాలవకు సుప్రతిచిన తరువాత దొనింగు పీఠ 10 వ భవనమునందు అయిమిము ఆంగ్ల ప్రతినిధులు సమావేశమై కెండుగంటలసేపు చర్చించిరి. తాయబారబార్డి గారానమయనమున నదృశ్యత కహించిరి. బాల్ఫూరు, క్విట్టెక్ ప్రభువు గారుగూడ వాసమావేశమున పాల్గొనిరి.

ఉత్తర సరిహద్దులందు పోరాటములను తప్పించుటకు గాను గ్రీక్సు గారు 8 వ తేదీన చర్చిల్లు సర్ వర్తింగు లామింగు టను ఇన్వెస్ట్ గార్లతో సంప్రతించిరి.

కొల్లిన్నుగారి యుద్వోధనము

సమానము జహింపును!

లండను, జూన్ 9:— ఈదినము సామంతము కొల్లిన్ను గారు దక్షిణం దుకన్యసిందిరి. అయిర్లండు శత్రువులు దొనెగల్, భక్తనాప్రాంతములందు ఉద్దేశ పూర్వకముగా విచిత్ర కరిస్థితులను నిర్మించినయు అయిర్లండు వారిజిత్తుల మోసపోరాదనియు కొల్లిన్నుగారానమయన దెలిపిరి. ఆంగ్లదేశమునం దధికపలుకుబడి గల కొందరకు అల్పరునందు యోంట్లుగలరు. వీరు ప్రజాస్వామ్యమును వాళినమొన దృటక గాక దక్షిణ అయిర్లండుపై అల్పరుయొక్క అధికశక్తి మను నెలకొల్పి అల్పరు యాజమాన్యమున విప్లండు నేకమొనర్చుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. అల్పరుతో గాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో గాని సంగ్రామమునకు గడంగుట కిది సమయము గాదు. ప్రజలు సహనమువహించి యురకుండవలెను. ఉద్రేక ప్రేరేతులై తప్పుప్రోము ప్రోక్కురాదు అని కొల్లిన్నుగారు నడిపిరి.

బెల్లెకు, పెట్టిగో పోరాటములు

బెల్లెకు, పెట్టిగోలను వశపరుచుకొనుటయందు రక్తపాతము గలుగకుండ జేయునదేశముతో ఆచరణములందుగల ప్రజాస్వామ్యపైరులమొత్తముకంటె నెక్కియోరట్టిక మొత్తముగల బ్రిటిషు పటాలములు బెల్లిగో పెట్టిగోల వశపరుచుకొనుటకు పంపబడెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

పోరాటము - కవిత్వాదృష్టి

రైటు విలేఖరు డిల్లు వెలుపుచున్నాడు:— ఈపోరాటము చరిత్రలోకల్ల విమృశ్యమైనదియు, రక్తపాతవిహీన మైనదియు. శత్రుత్వదశము అగ్ని గోమలను బాటజేయుట చాల నదులముగనుండెను. పటాలములు ఉత్సాహముతోనుండెను. పర్యత క్రేణులదృశ్య ఆకర్షింపదము తగురుమండ అతి సునోహరము గనుండెను ఎన్నటికి జెల్లులతులలేను. లింకలన్ మైకు పటాలము నందొక నికి మాత్రము చిన్న గాయము తగిలెను. కిని మోటో గ్రాఫర్లు ను పోటో గ్రాఫర్లును పటములను తీసికొనుటయందు నిరున్నులై యుండిరి.

పెట్టిగోవాసుల విజయి

జూన్ 10:— పెట్టిగోవాసుల రాయబారకర్తము కర్తవ్యముగ యాజమాన్యమున అల్పరు ప్రభుత్వ కేంంగు వందరి దిర్పించిరి. పెట్టిగోమును బ్రిటిషు పటాలముల నుంచ వలెనయు లేకపోయినయెడల ప్రాటపైటు పోయలు పట్టణమును వదిలిపోవలసియుండురనియు ఈ రాయబారకర్తమువారు

కలకత్తా ఓడరేవు మారీలసమ్మకట్టా ఇంకజరుగు మన్న
 పి. రంగూణుండి క్రొత్త మారిజాగ్రు తీసికొనిరావడ
 చుట్టూరు.

ఎవరెప్పుడు భగము నెక్కుట.

కలకత్తా స్టేట్స్ మేజ్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:-
ఎవరెప్పుడు భగము నెక్కుటాత్రికులు 26800 అడుగుల ఎత్తై క్కినారు. అగ్రమును చేరుట కింక 2200 అడుగుల నెక్కువలసి యున్నది. ప్రపంచములో నింతకు మించెన్న దెవ్వరు ఇంత ఎక్కువై క్కిలేదు. గాడ్విక్ అగ్రైజ్ భగమును 199 లో అబుద్ధిగా జెక్కినదాకంటె ఇప్పుడు 2200 అడుగులు మించి పోయినది. యాత్రికు లింక మేకి వెళ్ళుచున్నారు. ప్రయాణము గుఱుముగ సాగుచున్నది. యాత్రికులలో మగ్గుకి మాత్రము పొగమంచులన జబ్బు చేసినది. వారు కూడ పొగపకు చున్నారు.

మీరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్

అప్పురైపుకం పెని:- ఈకంపెనీవారు 1921 వ సం వదిలెను ఆమోదింపబడుటకు బొంబాయి ముఖ్యకార్యస్థానమునందు గతి ఏప్రిలు 26 వ తేదీనాడు సమావేశమైరి. సభ్యులవారి కద్ద నిక రూ 5,32,83,000-8.2 లుండెను. రాబడిపన్ను, మ్యూచుల్ టాక్సును మినహాయించుచేయగాకడ్డి 100 కి 51/30. ఈ న వసూలయ్యెను. నివేదిక సంవత్సరమునందు రూ 2,38,45,300 ల నిలువగల లైఫ్ ప్రపోజల్సు 10 కి 84 మందిచే చేయబడెను. వీనిలో 7559 మందివి పాలిసీలయ్యెను. కొంద రుపసంహరించు కొనిరి. మరికొంద రివి యింకను పరిష్కారముగా లేదు మొత్తము మీద రూ 1,64,24,850 లకు అభ్యూస చేయబడెను. దారి కలన సంవత్సరరాకడి రూ 9,32,839-13-0 లుండును. కంపెనీ వారు అప్పురైపును ఒసంగిన గొప్ప మొత్తము రూ 50,000 ల ఈ కంపెనీలెక్కిలను రిజిస్టర్డ్ ఆడిటరులు తనిఖీచేసి నివేదిక లో గూడ తమ యభిప్రాయములను బంపుకొనియున్నారు.

తెనాల ప్రకటన:- ఈనెల 17 వ తేదీనా బాయి

నండి రంజులుదేరు కాలిదొంగలు మొలుపిసేరు మార్చెన్ని రకపోవును కావున ఇంకాను విగోసాఖండల సంకలి ఇంకదేక మలకు సంపదకు మార్చెల్సుగానే నిలుపకును. ముఖులున్ని యు బొంకాయియండి 24వ తేదీన బయలుదేరి కన్పిస్తే య గ్య రా పంపబడును. అని ప్రెస్ దెస్సిపోస్తుమాపుగు గారు ప్రకటించు చున్నారు.

ధాగ్యగు అల్లలు కేసుల అప్పీళ్ళలో పాటు, కాంగా వ్యాజ్యముగ్రులతిగ్గు వాడేమియరు "నిజము" అని కన్నా టక భావపత్రిక కర ఫిరవాయిసములో వ్యాఖ్యానము చేసి నని బొ బాయిప్రభుత్వము వారాపతికా సంపాదకునినిక మాన వ్యభువావా చేసిరి. కాక 9 వ తేదీన హైకోర్టుగ్గా యముగ్రులు మారిక, ప్రంభుగారము సత్యవాది కానచంద్ర అను ఈప్రతిగా సంపాదకునకు రూ 200 ల జరిమానాను, జరి మానా నియ్యనియెడల ఒక నెల కైదు విధించిరి.

యోమాలు మండలిరద్దానభివారు ద్వరవ్యాపకమున ప్రోత్సాహపరుచుచు కాసనపథులకు బోలయు నారి.

కంకగాజధాని కంకు మేళాసముగా 109 బందిసో టులు జరిగెను. నిరుటిసాలున ఈ మాసముగానే 92 కిరివి.

త కియకానుండియు ఇండిగా నుండియు బకలుదేరు పద్దవా ప్టిస్త్రీలు తేక గోమస్త్రీలు తమ ప్యాస్పోర్టులతో తమ చా నూపటముల నంపవ లేదని ఇండిగా ప్రభుత్వమువారు ప్రక టించిరి ఇండియానుండి కింపి నూకు బోవుస్త్రీలకట్ల నూక కంపి నూకా ప్రభుత్వాధికారులు ఇదేపద్ధతి కల: విందిరి

శ్రీమదేవికా త గురుచేయుటకు శాంతిభేదముల కిదిటి కిమ్మగా 10 వ తేదీన సమావేశ మయ్యెను.

డిల్లీ మెయిలుగా నాకి అబ్బూల్ ఖాన్ గారు నిన్నటి దినము అస్సాదాబాదు కు పోయిరి

కిరీల్ గోస్వన్ కెక్కులేమను నిబంధనల ననుసరించి చదువునిమిత్త మీ నూబడిన నెలపు పించను లెక్కిలగా శ్రేష్ఠుడు ని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

పోలకు గారు 10 తేదీన లాహో: నుండి అన్యోపరము నకు పోయిరి. అట్లు జలియన్ వాలా బాగును స ద్దించి ప్యాకేవాలమునుగాంచి డే దూకుటపోమదగు. జే: దూ ను నుండి ఢిల్లీ జగ్రామును ఆగ్గడకు డి అలహాబాదు బవార నులను జాచి కల: త్రా కేదరు.

బాటియంకలాశాలలు

నన ఆంధ్రదేశమున నెవ్వలెక్కుట బాటియంకలాశాల లన్నవో కక్కి డే తనరకు విద్య చెప్పచున్నారో, విద్యాగ్ధ తెలిసుండియున్నారో వారికి భవనములుగాని అస్త్రీగాని యెంయొక్కదో స ప్రణాముగ నీ క్రింది సంతకము చేసినవారి కిది చేసి తెలియజేయఁపార్థములు. కలాశాలలన్నిటిని ఏకముఖ మునక దెచ్చుటకును పరస్పరసహాయము చేసికొనుటకును దీని యుద్దేశము

శ్రీ ఆంధ్రబాటియంకలాశాల } చి. శ్రీనివాసరావు,
10-6-22 } ఉ పా ష్య యు డు.

స్వదేశాభిమానము క పరుచుటకు మంచి సమయము !

శీఘ్రముగా వాటాలకు దరఖాసుచేయుడు !!

నూటికి నవత్సరమునకు రు 25 లకు తక్కువలేకుండా లాభమువచ్చును !!!

బెజవాడ స్పిన్నింగ్ ఆండ్ వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్

బె జ వా డ

(1913 సంవత్సరం ఇండియన్ క పెసీల అక్టు ప్రకారం స్థాపించబడినది).

వాటా 1 కి రు 20 లు.

దరఖాసుతో రు 5 లు, అప్లాటుమెంటు అయిన పిదప రు 5 లు.

మిగిలినది 3 నెలలకు తక్కువ గాని రెండు వాయిదాలలో

డై ర క్ష ర్లు

1. దివాన్ బహద్దూర్ కొమ్మిరెడ్డి న్యాయాధికారులమూర్తి శాయకుగారు. కాకినాడ.
2. శ్రీ రాజా మె ట్రాయర్సు అండ్ బహద్దూర్ గారు. - జమిందార్.
3. రావుబహద్దూర్ సి. వి. యస్. నరసింహారావుగారు. బి. ఏ. బి. యల్. విశాఖపట్నం.
4. గూడూరు లక్ష్మణరావు పంతులుగారు బి. ఏ. బెజవాడ
5. మంమూరి శీతానాథయ్యగారు. బెజవాడ.
6. గొల్ల నారాయణరావుగారు. బెజవాడ.
7. బాపరాల వీరయ్యగారు. బెజవాడ.

బ్యాంకర్లు

ఇంకీరియల్ ల్యాండ్ లెజ్ ఇండియా, బెజవాడ.

ఇండియన్ ల్యాంక్ లిమిటెడ్ మద్రాసు.

కంపెనీ ప్రదేశము:- బెజవాడలోగాని, ఆసమీపములోగాని

నూలు వడుకుట్టియు, బట్టలు నేయుట్టియు, యంత్రకాలను స్థాపించుట - దానిని తగ్గివృద్ధిచేయుట.

గూడూరు లక్ష్మణరావు. బి.ఏ. మేనేజింగు ఏజెంటు ఆ

బెజవాడ స్పిన్నింగ్ ఆండ్ వీవింగ్

సర్వాధికారము

ఈసంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు 5-6-22 పాఠశాలలను రామలింగేశ్వరాలయమున పోదూరు ప్రాంతమున ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహకవర్గము.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు ఖద్దరు కట్టములను మంజూరు చేసిన దబ్బుకుండి మన తాలూకాలో వర్గములు నెలకొల్పబడును స్వచ్ఛంద ఆధిపత్యమును పొందుటకును పాఠశాలలు యిప్పించుటకును రాష్ట్రమున అధికారమును పొంది తీర్మానించడమైనది.

2. తాలూకా జాతీయోపసంఘములకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహకవర్గము కంపెనీలలో పెట్టించి పనిచేయుచు నిమిత్తము వారిని కోరుటకు తీర్మానించడమైనది. వీటికి పెట్టుబడి నిమిత్తము మూడువందల రూపాయలు మంజూరుచేయడమైనది.

3. తాలూకాలో గౌరవప్రచారముచేయుటకు శ్రీ ఇంద్రుని నరసింహరాజుగారిని నియమించడమైనది.

4. క్రిందటిసంవత్సరం, ఈసంవత్సరము, గ్రామసంఘముల బాపపు జమాఖర్చులకు లెక్కలను తనిఖీచేసే వాటిని సరియైనవిగా ఉంచుటకు వారిని ప్రోత్సహించుటకు జోక్యము అప్పల రామమూర్తిగారిని నియమించడమైనది.

5. తాలూకాలో తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలుచేయుటకు సహాయముగా శ్రీయంత ఎల్లమిల్లి మంగయ్యగారిని తిలక్ కోరుటకును వారితో కలిసి తిరుగుటకు యాక్రిందివారిని ఉపసంఘముగా నియమించడమైనది.

1. వేరింగ్ల ముఖ్యరాజుగారు 2. ఇంద్రుని నరసింహరాజుగారు 3. అత్యం నరసింహ మూర్తిగారు, 4. వారిదక్షిణా మూర్తిగారు 5. చెన్నాప్రగడ కృష్ణమూర్తిగారు ఉపసంఘము వారు నెలకొల్పబడినా కనులు పూర్తిచేయుటకు కోరబడుచున్నారు.

6. జాతీయోపసంఘము తరఫున దిశప్రతికను తెప్పించుటకు తీర్మానించడమైనది.

7. తాలూకా జాతీయోపసంఘసభ జూలై 2 వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు పోదూరులో జరుపుటకు తీర్మానించడమైనది.

8. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహకవర్గము చేయి ఆమోదించి వారికి నెలకొల్పబడు మంజూరు చేయడమైనది. ఇతరప్రచారకుల నివేదికల పరిశీలించి వారు పనిచేసినవిషయాలకు దబ్బు లెక్కచూచి యిచ్చుటకు కార్యదర్శి ఆధికార మివ్వడమైనది.

పోదూరులో జరుగునట్లు తాలూకాసంఘ సభ్యులందరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థన.

సర్వాధికారము భాస్కర్ గోపాలకృష్ణమూర్తి, తాలూకా సంఘము కార్యదర్శి.

హిందీ ప్రచారము

ఆంధ్ర హిందీప్రచారకార్యాలయ కార్యదర్శి శ్రీ రాం భోసేగారు తిరువల్కేజి నుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మద్రాసు కార్యాలయము దిప్ప లేకుండు ప్రత్యేకముగా జోక కార్యాలయముకావలయునని ఆంధ్రులు చి లోజులనుండి కోరుచుండిరి. ప్రయాగ వారు ఆంధ్రుల కోరికను నెరవేర్చుటచే నాడు, క్రొత్త కార్యాలయము స్థాపించునని వారు నా లోజులనుండి చి యున్నారు. కార్యాలయమును స్థిరముగా నెవరి నుంచవలయునను దియూ తీర్మానింపబడలేదు. ఇందులకు పర్యాయ క్రమమున మేదియని నిర్ణయించి నాకు తెలియబడుచున్నదని నేను ఆంధ్రులను ప్రార్థించెదను.

ఈ భాగములలో హిందీప్రచారముగా నుండగోరవారలకు 'ఒక ప్రచారక పరిక్ష' జరుపబడును. రాజమహేంద్రవరములోని హిందీప్రచారకమునకు చదివిన వారు కూడ ఈ పరిక్షలో తప్పక పాల్గొనవలయును. ఇప్పుడు ప్రచారము చేయుచున్న వారు తప్ప ఇతరులు హిందీప్రచారకార్యాలయమునుండి ప్రమాణపత్రము పొందనియెడల ప్రచారకులు కాజాలరు. పరిక్ష రాబోవు నెలవలె ౧౦ వ తారీఖున జరుగును. పరిక్షకు ఈ పుస్తకములు నియమించబడియున్నవి. ౧. తితిస్వాక ముండిరి. 2. సప్తకోశ. 3. ఆమెకానిద్దగ్గన్. 4. సూక్ష్మ రిక్త్యం. 5. మిలన్. 6. కులజానరామాయణ ఆమోఘ్య కాండములోని మొదటి ౧౦౦ పాదాలు, పరిక్షలో కూర్చుండుటకు దరఖాస్తు హిందీప్రచారకార్యాలయము తిరువల్కేజిలో నున్న శ్రీయంతమహాకవికర్త గారికి ప్రభుత్వముగా నేపంజరమును.

ఆ నెలవలె ౧౦ వ తారీఖుననే, రాజమహేంద్రవరము, నెల్లూరు, మద్రాసు, తిరుచినాపల్లి ఈ చోట్లలో ప్రయాగ హిందీసాహిత్య సమ్మేళనము యొక్క 'ప్రభు' 'పద్మ' పరిక్షలు జరుగును. ప్రయాగకు నెల్లూరు హిందీ కేంద్రము వచ్చిన ప్రచారకులు ఈ పరిక్షలో కూర్చుండవలయును. 'ప్రభు' పరిక్షకు ౨ రూపాయలు, 'పద్మ' పరిక్షకు ౧ రూపాయలు. నెల్లూరు పరిక్షకును. కరణాను ఫారం ప్రయాగనుండిగాని మద్రాసు హిందీప్రచార కార్యాలయమునుండిగాని తీరవను.

ఖద్దరుప్రచారము

మహాత్మా గాంధీ స్పిన్సింగ్ అందు వీటిని ప్రోత్సహించి విద్యార్థుల ఉపాధ్యాయులు అధికారులు, నిన్న ఉదయము 7-30 గంటలనుండి నాయంకాలము 5-30 గంటలవరకు జాతీయ గీతములను పాడుచు 50 రూ. ఖద్దరును విక్రయించుటయేగాక ఖద్దరుకట్ట ప్రాముఖ్యమును సుగుణసంపత్తిని, గాంధీమహర్షి తదివ్వమైన శ్రేష్టతాత్మక ఖద్దరులను ప్రోత్సహించుటకు సురాపానవిషేషమును చూర్చి నెంట్రిల్ నుండి చాకిరిచేయుటకు నున్న ప్రతిబంధికి నెల్లూరు వారి గృహములందు వృద్ధులు ములకుండు ప్రతిభ్యనియమముల బోధన గావించిరి. మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు శ్రీయంత మహర్షి రామమూర్తిగారి కంపెనీవారు ప్రచారకులను తిప్పిచూచుటకు కేటించి అల్పచార తాలూకలను తాను మాప్రచారమునకు హెచ్చురహాయము గావించిరి. కావున మహాత్మా తాత్పర్యవంతములు వారి కర్పించుచున్నాము.— గంటి నూర్మకారాయణరావు

సహకార సంఘములు

1921 సంవత్సరము డిసెంబరు 31 వ తేదీలో అంతముందిన మూడుమాసముల వివరములను తెలుపుచు సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్ గారికి ప్రభుత్వము వారి కీక్రింది వివరములను వ్రాయుచున్నాము:—

బాంకీ వాటాల మూలధనము అన్ని సహకార బాంకులలోనూ అధికమయ్యెను. గంగాముఖ్లా కో ఆపరేటివు బాంకింగ్ యూనియను లెక్కలను పట్టిచూచిన 50 రూపములు లెక్కింపబడినవి. అ నం రి ఫూ రు, నెల్లూరు, మధుర, రామనాడు, శ్రీకల్ల పుత్తూరు, తిరుచినాపల్లి నెంట్రిల్ బాంకింగ్ వాటాలమూలధనమునకు బాంకీవారు అమృతోన్వలసిన అప్పులు అధికముగనున్నవి. ఈలోటును పూర్తి చేయుటకు యాబాంకుల అధికారులు కావలసిన వాటాలమూలధనమును క్రొత్తకాలములో వసూలు చేయుదురని నమ్ముచున్నాను. దీనివై ప్రభుత్వము వారు యాక్రింది విధమున ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూన్ నెల 12-వ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో ఆర్ద్రతగ్రాంట్	గత 24 గంటలలో ఆర్ద్రతగ్రాంట్	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
తిరుచినాపల్లి	82.4	71.7	10.5	14.14	...
పాట్నా	85.4	80.9	00.6	12.50	4.16
బీహారు ద్వీపము
బీహారు ద్వీపము	87.6	76.0	0.55	6.50	1.88
పొగారు ద్వీపము	91.0	77.9	1.38	13.20	10.09
గోపాలపురం	86.9	74.2	0.42	8.67	2.12
కోరాపుట్	90.2	70.8	...	2.20	0.02
విశాఖపట్నము	92.5	83.1	...	0.94	1.08
కాకినాడ	99.6	78.0	0.10	0.7	0.42
మచిలీపట్నము	101.8	81.2	0.08	0.62	1.18
గుంటూరు	103.6	79.2	0.35	0.50	1.02
నెల్లూరు	105.7	85.1	...	0.97	0.57
మద్రాసు	105.8	83.4	...	1.88	0.64
కడప	101.8	82.4	...	0.59	0.22
నాగపట్నము	99.7	79.7	...	1.51	1.08
పొంబన్	92.3	79.9	...	0	0.10
ట్రెంకోవరీ	90.6	78.6	0	0	...
కోలంబో	85.2	78.5	0.02	4.95	0.61
తిరువేండ్రము	81.9	75.0	0.66	5.42	1.69
కోచ్చిన్	8.2	74.7	0.35	5.7	5.39
కాలికట్టు	87.5	75.1	0.32	4.87	8.84
మంగళూరు	84.0	73.6	1.69	10.34	4.44
మేరకూరు	72.0	62.0	0.41	4.10	3.64
కార్వార్	80.3	74.0	2.6	7.99	6.75
లత్తిగిరి	83.9	76.4	0.10	7.58	...
బొంబాయి	90.2	79.6	0.68	4.65	0.09
హైదరాబాద్	93.8	64.2	0.06
కైమాదు	98.6	0.78	0.62
అనంతపురం	99.4	76.8	...	1.23	0
బళ్లారి	96.1	76.9	...	0.09	0.91
కర్నూలు	99.8	78.4	...	0.09	0.84
కడప	103.6	82.3	...	0.95	0.25
హాస్పాల్	82.2	66.2	...	0.15	1.09
బెంగుళూరు	87.6	65.8	...	0.94	0.80
కోడైకనూర్	88.4	52.6	...	0.84	1.00
ఉదకమండలము	66.4	52.2	...	0.84	3.81
కోయంబట్టూరు	90.6	72.1	...	0	0.65
చోలూరు	98.0	80.0	...	3.73	2.61
నీలము	97.8	74.6	...	3.16	1.56
తిరుచినాపల్లి	100.8	80.6	...	0.24	0.47
మరుక్కోడై	101.3	80.0	...	0.86	0.27
మధుర	101.8	77.8	...	0	0.68
తిరునల్వేరి	0	0.37

సర్కారులు ప్రభుత్వప్రారంభములందు ముఖ్య అధికముగ గలవు. మిగిలిన ప్రదేశములం దోకమాదిరిగ గలవు. సర్కారులు బొందయులం దార్జిత అధికముగగలవు. హైదరాబాదు ప్రభుత్వ ప్రారంభములందు మామూలుగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ. సర్కారులు, మైసూరు, బొంబాయిలందు వేదీమిత్తగను. పశ్చిమతీరమున హెచ్చెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు మామూలు లేవు.

పశ్చిమతీరమునను, సర్కారులందును వర్షములు గురియును. ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ కార్యములు తిరుచినాపల్లి, మధుర, రామనాడు, నెల్లూరు బాంకులలో మూలధనము కన్న అమృతోన్వలసిన అప్పులు అత్యధికముగనున్నవి. ఈ మొత్తము గడచిన మూడు మాసముల అంతమున 283255 రూపాయలలో నిలిచియుండెను. డిసెంబరు అంతమున యీ మొత్తము 299960 రూపాయలతో పెరిగిపోయినది. 1922 సంవత్సరము మార్చి నెల అఖిలలోగ యాబాంకల అధికారులు యీలోటును భరించేయవలయును.

జననిన గౌరవములు

సూర్యుని ప్రభుత్వము లగు శ్రీమంత్రి దయాల్లి యశ్వ. దేవయ్యగారిని శత్రువులకు నుండి పాపములను నదిగా ప్రభుత్వమువారు గౌరవి. గౌరవముగా దయాల్లి యశ్వ. నేనిన ప్రతివాడును ఆయన కష్టములను నుండి తీయుట కొని ఆశ్చర్యమునొంది ఆయనయొడ యెంతయో గౌరవమును గల్గి యుండును. గతవత్సరము తిలకు స్వరాజ్యనిధికి దబ్బు వసూలు చేయునపుడు శ్రీమంత్రి దయాల్లి శత్రువులను నిర్మిచేసి రాజకీయసహృదీ యాయెను. జననిన గౌరవములకు శ్రీమంత్రి దయాల్లి ప్రభుత్వపుష్టిని జననినందులకు మే మాతన నభినందించుచున్నాము.

స్వీయగౌరవములు

యంగుయిండియాను రెండవసారి ప్రాసిక్యూషను గౌరవ మియ్యబడినది. ఇదివరకు స. పాదకులకు నుండి హ్యూమన్ డి. గారివైనను, స్వామి ఆనందానందగారివైనను, ప్రా. సెనరు జయకృష్ణశాస్త్రి, వాల్మీకీశాస్త్రిగారివైనను, యంగుయిండి యాలో 18 వ మాన్యు తారీకునను, 11 వ మే తారీకునను ప్రభుత్వించిన వ్యాసములై వారంట్లు తారీకేయబడినను, స్వామి ఆనందానందగారును, ప్రా. సెనరు భాస్కరగారును నిన్న నవ తీవను ముద్రాతరకాలనద్ద ఆరెట్టుచేయబడిరి. ఈ కేసు 18 వ తేదీని విచారణకు కావచ్చును.

పండిత గోపబంధుదాసు

పరిస్థానప్రస్థి ప్రారంభ క్రాంతి నైకిని ఆరోగ్యమును కుదుర్చుకొన బయల్పించుకాలమున ఆరెట్టుకాబడెను. ఆయన వై రెండు నేలములు ఆరోపింపబడినను, ఒకటి క్రిమినలులనువరకు చట్టము 17 వ క్లెక్కును క్రిందను, మరొకటి క్రిమినలు ప్రా. సె. జరు కోడు 144 ని క్లెక్కును క్రింద వాగ్దానములను నుల్లంఘించినందులకు యిండియాను పీఠకోడు 188 క్లెక్కును క్రిందను నేరములు మోపుబడినను. ఉత్కల కథిలలు సమయానుకూలముగ ప్రవర్తించి నిరపరాధులను శత్రువులను పూతాత్ములను నాయకుల నిర్బంధించులకు కోపముగలై యభ్యర్థమునకు పొల్లాక, బాధ్యత నెత్తుకగ గ్రహించి బాగుగ పని చేసెదనని మేము గోరుచున్నాము. నాయకుడు గాని, మిత్రుడు గాని, తోడి ప్రచారకుడుగాని తెలుసులో నున్నవారలు పండిత గోపబంధుదాసు అంత్యసంక్షేమము బాగుగ వననము చేయవలయును.

నేను ఆరోగ్యము చెడిపోగా మాగుడేసికొనుటకు వారము కోజులనుండియు విక్రాంతి నైకినిను. నాకు దీర్ఘతర విక్రాంతిని ప్రభుత్వమువారు సంగ నుద్యమించినందులకు నాకు సంతోషము. అయితే నామివిక్రాంతి కారముగ నుండుట కద్దరలో నాదేయు తెలుల తమనియు నిర్వర్తించెదకో దానినై నాధారపడి యుండును.

దేశభక్త గంగాధరరావు దేశపాండి

ఎట్టవాడతయిలలో ఆయనమరణించి విడుదలయైన గంగాధరరావు దేశపాండిగారిని ప్రతివాదిభక్తులు సంకల్పించి సుభాషించిరి. ఆయన యిచ్చిప్రభుత్వములు ఆయన దృఢ విశ్వాసమునకు అనుగుణముగ నున్నవి.

ప్ర: ఇకను మీరు ముం దేవుని జేయు నుద్దేశించిరి? ఉ: నే జేయ నుద్దేశించినదనియో? వెనుకటివనియో. అయితే దానిని మరింత ఉత్సాహముతో జేయవలయును. అంకన్న చేపడనియేముందును?

ఆయన తిరిగి యిటుల జెప్పెను: "రెండువత్సరములపని జేసి యుదభవము గల్గినదివల నిర్బంధముగ నారామానములు వాగ్దానములై విడుదల నిప్పటికిని ఉత్తము మేమియు నపజయ మంద లేదని నేను జెప్పగలను.

ఈ యుద్యమములో పనిచేసి కష్టముల పాలైనవారిముఖములలో నెట్టివ్యాకులముగాని, నిరాశగాని నాకు గానిండుట లేదు. నేను వారిలను తెలుసులోను వెలుపలను చాలయెరిగి కలసికొంటిని. ఎవ్వరును కష్టముభవమునకయి పశ్చాత్తాపపడుట లేదు. ఎవ్వరును వశికయలు గాలేదు. వారిలు తనిజేయుటకు స్వీకరింపకొన్నామతో నాకు గానిండుచున్నాడు. గ్రామీణ మన యుద్యమమున నెనుకటిపద్ధతి నే యెక్కువ ఉత్సాహముతో జరుగుచుండవలె నని నాకు నమ్మకము గలదు. ఆ మార్గముననే దేశమునకు శ్రేయస్సు చేకూరును.

మిల్లుగుడ్డ బహిష్కారము

కొందరు కద్దప్రచారమునకు విరుద్ధముగ, లాంక మైన వస్త్రముల నుపయోగించుట యిండియాలో త్వరలో మిల్లు

నేషనలిస్టు మునిసిపలుపార్టీ

ఉద్దేశములు కార్యక్రమము వివరింపబడుట

జాంబాయి నేషనలిస్టు మునిసిపలుపార్టీవారి యాజమాన్యముగ గడచిన త్వరతము సాయంకాలము జాంబాయి మార్వాడివిద్యాలయభవనమున ఒకసభ జరిగెను. వి. జె. పటేలు గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రభుత్వమున వి. ఎన్. మోతీలాల్ గారి కట్టుబట్టినది:—ఇంకవరకు జాంబాయి కార్పొరేషనులో మనపక్షము నకు చేరినవారు ఇరువురో ముఖ్యులలో యుండెడివారు ఇప్పుడు 11 వందల మున్నూరు మునిసిపలుపాలనము ప్రజల ఇష్టముల ననుసరించి జరుగవలయునని మనము తీవ్రకర్త పట్టుకలతో పని చేయుచుండవలెను. జాంబాయిగరము భారతదేశమునందు ప్రధానగరముగ క్రిటివు సామ్రాజ్యమునందు రెండవది. ఆయనను జాంబాయి మునిసిపలిటీ వారు ఎట్టి ఘనకార్యము ఇదివరకు చేసియుండలేదు. రానురాను మునిసిపలు వ్యవహారములు చూచితి యింతర్వైకములుగనున్నవి. మునిసిపలు పరిపాలనమును, రాజకీయనియమాలను సంపూర్ణముగ విడదీయుటకు పిలువెదము. మునిసిపలు సంఘములు అప్పుడప్పుడు గొప్పవారికి స్వార్థకర్తలను లెప్పించుట ఒకసాధన వాచుము. సర్వోపరకా నాయకంట్టివారికి స్వార్థకర్తలను లెయ్యవలయుననిన, నే నాసలహాను తీవ్రముగ ఆక్షేపించెదను. మరొక నమమున తెలుసువు ప్రభుత్వవారికి అభివృద్ధి కర్తము నుద్దేశించుకొనవలసి కొంతకాలమునందు విడిచిపెట్టుకొనిండ్రి. కావున రాజకీయనియమాలను మునిసిపలు విషయములకును కొంతసంబంధముగలదు. ఇంకా విశ్వాసికవిషయములకు కొంత సంబంధములుగలదిండుట అవసరము. విద్యార్థులకు వాతీయ విద్య కరకరకము. వాతీయనామకల పరిశ్రమలను బాలికల తెలియచెప్పవలెను. నేషనలిస్టు మునిసిపలుపార్టీ వారు యానిధమున నగరభివృద్ధికి పాటుపడవలయునను ఉద్దేశముతో నున్నాడు. ఈ ప్రతిపక్షము సంబంధించిన సంఘముకటి ప్రతివాదులందు నుండును. పౌరులందరూ ఆభిప్రాయములను ప్రకటించవచ్చును. కాంగ్రెసు మతమును అంగీకరించువారందరు యా పార్టీ కర్మముల కావచ్చును.

పిమ్మటజమ్నా దాసు, యం. శేతాగారిట్లు పన్నుని చిరి:— సర్ ఫోకానా మేతాగారు జాంబాయి మునిసిపలిటీ అధ్యక్షులకు చాలకాలముండుటచేతను మునిసిపలి కార్యముల నెలకొల్పవలెననుచున్నాడు. వారలకు భారతదేశాధ్యక్షులకు నున్న కర్తవ్యములనుగల సంబంధము తెలియకపోవుటయే గాక, మనము యింతసామగ్రికై యింగ్లాండునై నాధారపడియుండవలెనను సంకల్పిని గూడ యోచింపవలెను. ఈక్రింద సర్ ఛాన్సలరు దబ్బియు. మెకారాగారు ప్రాసిన వ్యాసభాగమును, లాంకమైన మై భారతసంఘమును చర్చించిన విషయమును నూచించుచున్నాము.

ఇదివరలో భారతదేశములో మిల్లులు ఎంతవృద్ధిగ నభివృద్ధి జేందెనో యాచినయెడ రానున్న సంకల్పములలో గూడ నెంతవృద్ధిలో నభివృద్ధిజేసి వలయునవస్త్రముల దయాడ జేయునో దెలియగలదు. మిల్లుల నెలకొల్పుటకు భారతీయులకు చట్టముల యెన్న దుకొనును. అయిననేమి. లాంక మైన మిల్లు యంత్రములు, భారతీయు లాధారపడియుండెడివి తెలిపిండును. వాగుచేసినందులకు ప్రాంతీకలతోన, ప్రాంతీకలతోన తెల్లటతోను తీరకయందుకుచే, యితరవోట్లనుండినట్లు అర్హదనియమమై జూడబాలరు. అందుచే అభివృద్ధి తగ్గియుండును.

బహిష్కారకర్మము బాగుగ సాగుచున్నపుడు యంత్రములలో పని జేయువారలకు పని యుండవలె యనునది మొక శ్రద్ధగాదు. అంత్ర పరిశ్రమ యొకటి, రాజకీయ పరిశ్రమయు నకై మరియొక పరిశ్రమ పనిజేయవలెద జేయు ననియనుకొనుట మానవస్వభావమునకు విరుద్ధముగ నుండును.

మిల్లుగుడ్డ లుండుటకున బహిష్కారప్రయత్నము తెలుల జరిగినను, కద్దర కార్యక్రమమును బహిష్కార కార్యక్రమముగ గ్రహించవలెనను జేయగూడదు. కద్దర ఉద్ద్యమము యిదివరకు అంతరించిన స్వతంత్రతయము పునరర్థించు ప్రయత్నమునకు, కొన్నికర్మముల క్రింత మనము వనకు కావలసినగుడ్డలను తయారుజేసికొని, మిగిలినవానిని యెరువజేయగూడ జేయజూచితిమి. మనము ఆమోక్షము నిపుడు పునరర్థించి జేక మను ఆత్మరహితముగ జేసి వాగ్దానములో ముంసిన దీక్షకు, మును తొలగింపవలయును— యంగు యిండియా.

జేకను బాంబాయి మునిసిపలిటీ గొప్పప్రతినిధి గాంచికలి కాని నగరభివృద్ధికై ఇంతవరకు మునిసిపలిటీవారు గొప్ప ప్రయత్నము చేయలేదు. బాంబాయి భారతదేశమునందలి మొదటివరకుని పేరుకలకు మురికి, కాడ్డరస్తాయి, నీటివనరులలసా కర్మమునకు, కోగములకు యానగరము నిజముగ భారతదేశమునందు ప్రధానగరము కొట్టకొంది. తూర్పుములు పన్నులకు వసూలు చేయబడుచున్నది కాని ప్రజలకు ఎట్టిలాభము కలుగుటలేదు. బాంబాయిని భారతదేశమునందలి మొదటి నగరముగ చేయుటయే యీ పక్షమువారి ప్రధానోద్దేశము. చట్టములను దుర్వినియోగ మొనర్చికగవచ్చు గాకటి స్వార్థకర్త మియ్యవలయుననిన యీ పక్షమువారు ఆ సలహాను సంపూర్ణముగ ఖండించెదరు. ప్రజలు మునిసిపలు వ్యవహారములందు తిగుకర్త వహించుట అవసరము.

పిమ్మట కె. యచ్. నామక గారిట్లు పన్నునిచిరి:—

ఇంతల విమర్శలకు మనము సంకల్పించెదము. మనముజేయజూచినట్టి మనకు చేయవచ్చును. తిలకలపార్టీ అనుపేరు ఒక పార్టీ అదు. పేరుమాత్రము 'తిలక' గాని వాటికార్యక్రమము లందు తిలకలు నూత్రములు అనగా స్వార్థకర్తలనుగ్రహములు కనపడవు. నేషనలిస్టు మునిసిపలు పార్టీ వారికి ప్రజలతో ద్వాటు అవసరము. మిగిలినవారు, ప్రోద్బలము తే మన్న మేమిట్టికార్యము చేయవలెను. మునిసిపలు సంకల్పకరములందు నాను కొంత అనుభవము గలకు. మునిసిపలిటీ యందు నిజమున స్థానికవ్యవహారము లేదు. ఎకకో కొందరు నభ్యులు తప్ప మిగిలినవారందరూ మునిసిపలు కమిషనరు గారిని ఎదిరించుటకు భయపడుదురు. జాంబాయి గ్యాగు కం వెని కాంట్లాట్ల సంకల్పమున మునిసిపలు కమిషనరు గారు నభ్యుల అభిప్రాయములను త్వరీకరించి తమ అభ్యులు వచ్చింట్లు ప్రవర్తించిరి. మునిసిపలు వ్యవహారములు ఆక్రమముగవచ్చు చని ప్రజలు అట్టిలు పంపుకొనిన అధికారుల నెర్లక్ష్యము చేయుచున్నాడు. ఇవన్నియు అంత మొంతవలయుననిన మిగిలిన పక్షమునకు చేరవలెను.

జమ్నా. డి. హతేగారిట్లు చెప్పిరి:—మునిసిపలువ్యవహారములు మిగుల అనంత్య దీక్షగముగనున్నవి. పరిపాలన నివేదికము సకాలమున ప్రకటించింపబడుట లేదు. దేవలభ్యమెంటు డిపార్టుమెంటువారు భవమున త్వర ప్రాయముగ చూచుచున్నారు. 12 కోట్ల ధనము కావలయునని చెప్పుచున్నాడు కాని, పనులు ముగియునప్పటికి 80 కోట్లు ఖర్చు అగునని నమ్ముచున్నాను. కమిషనరు ఆజ్ఞలకు లోబడి ప్రవర్తించువారు ఏమియు చేయవలరు. కావున ప్రజలకు అన్ని విధముల సహాయము చేయుటకై యీ పక్షము సాధింపబడినది.

అధ్యక్షు లిట్లు చెప్పిరి:—ప్రజలకోరికల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించుటయే స్వరాజ్యము. స్వరాజ్యమును సాధించుటకై కాంగ్రెసువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. బాంబాయి మునిసిపలిటీవారు కూడ పితటింగు మున్నగు వాతీయ కార్యక్రమములందు పాల్గొనుట అవసరము. (జాంబాయి కానికలు.)

హతే లజ్జుల్ ఖాన్, మోతీలాల్ నెహ్రు, డాక్టరు అచార్జీ, రాజగోపాలాచారి, పటేలుగారు ఇండియా అంతటను సంచారము నల్పి పరిశీతులను తెలియజేయుటకు అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిషన్ కమిటీవారిచే నియమింపబడిరి.

సిఫ్ లిస్, సెగరోగముకు (159) పూచీయెన బేష ధము

ఎట్టి విధ సిఫ్ లిస్, సెగరోగములచే స్వయముగా ననుకరించుచున్నను, లేక కంక పాంపొమ్ముగా అనుభవించుచున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదుని పక్షమున రెండింటిలు వైకము వానసిమ్యుండును.

సెగరోగనివారీని వి. పి. ఖర్చుతో సహా బుడ్డి 1-1 రు 8-0-0 సిఫ్ లిస్ బేష ధము " " " " రు 4-8-0

ఈ వ్రేములు ఇంగ్లీషు భాషలో వ్రాయవలెను.

HARIM ABDUL HAJEE,
P. O. Kamtaul,
Dabhang North Behar.

Matrimonial.

Wanted a beautiful and accomplished vysya girl to marry a young vysya School Final Student "Arissetla Gotra"—Vizag Dt. Apply Match c/o Andhra Patrika Madras.

పండిత మాలవ్యా, నెహరుగార్లు పుత్రులను జూడగోరుట

జెయిలు నూపరింపెండెంబు నిరాకరించుట

లక్ష్మణపురము, జూలై 10:—పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, నెహ్రూ గాంధీ సభిమణి నేటి యడయమున లక్ష్మణపురము చేరి. రి నెలలపట్టి చెటసాలయం దున్న తమ కొడుకుని, పే నెలని జూడగోరుటను మాలవ్యాగారు జెయిలు నూపరింపెండెంబుగారితో తెలియజేయ రెండుదినముల క్రితము స్నేహితు లెవరో వచ్చి మాట్లాడి యుండిరి. అందుచే నెల తేదినది. కాని మాట్లాడక దురక జూడగోరుటను యిగి కరించెదనని నూపరింపెండెంబు తెలియజేసెను. అదిగూడ జెయిలు నిబంధనలకు విరుద్ధమే యని మాలవ్యాగారితో చెప్పిరి. జెయిలు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నూపరింపెండెంబు గారు ప్రకటించుటకు తాను తోడ్పడవలసియు తనతో కన పురుడు మేనల్లుడు మాట్లాడుటకు స్వేచ్ఛగలవరకు వేచి యుండెద ననియు మాలవ్యాగారు జవాబుసంగిరి. నెహ్రూ గారిగూడ ఈ తీర్మానము నీయలేదు.

పండితమాలవ్యా నెహ్రూగారు:—నూపరింపెండెంబు జూపిన నిబంధనలు తండ్రికి, తల్లికి పిల్లలతో మాట్లాడుటకు సభ్యులరము కలుగజేయుటకు నుద్దేశమున చేసినది. కొన్ని దినములకుండుట చేపదాను గాంధీగారితో జామియిత్రులు మాట్లాడుటచే ఆయనకెల్లది దురకజూడటకే తీర్తవలసియుండెను. నేటిరాత్రి నెహ్రూగారు ఆలనాబాడునకు పయనమైరి. ఇదటలకు పుర్యము లక్ష్మణపురమునకు సభ కధ్యక్షతన వహించిరి. సభకు 10 వేల మంది వచ్చిరి. స్త్రీలుగూడ సభనలంకరించిరి. మాలవ్యాగారుగూడ సభలో నుపన్యసించిరి. మన్యపాననిషేధమున పట్టుబడ ఎక్కువ క్రద్ధమ తపించవలెనని తీర్మానింపబడినది.

"బొంబయి క్రాసికల్ పత్రిక"

ప్రభుత్వమువారి యభియోగము

బొంబయి, జూలై 10:— 'వీటిను స్వాతంత్ర్య'ను జాగ్రత్తమున 'ప్రేమస్వచ్ఛంద' పత్రికనుండి పునర్ముద్రణమును గావించి హజరతుమోహని గారివైదేబడిన యభియోగము విచారణలో నుండగనే బొంబయి క్రాసికల్ పత్రికా సంపాదకులు జాగ్రత్తమున జేసినందులకు, కొద్దికాలమునకు, క్షిప్రవలయనని ప్రభుత్వస్వామిని బయటకు స్వాతంత్ర్యమార్తి మార్పిక క్రంపుగారి ఎదుట దగభానుజేయ కొద్దివారు తరువు నిర్వహిరి.

గోదావరిలంకలవేలము : కద్దరు ఆటంకము

రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి శైలవరపు సాంబశివరావుగారిటుల వ్రాయుచున్నాడు:—జూలై 8, 9 తేదీలను మాగ్రామములను గోదావరిజిల్లా కలెక్టరు శ్రీకాంత్ దొరగారు గోదావరి లంకలు వేలంపాడినారు. ఆపాటుకు చాలామంది రహితులు వచ్చినారు. 9 తేదీని పాటులో మాతాలాకాబోర్డు సభ్యులయిన దంశేరుకాపురముల వాళ్ళిరిది శ్రీరాములుగారు ఒకలంక రు 770/ లకు వేలంపాడినారు. ఆపాటువైన కొట్టవేసినారు. వేలంజూచితా సంతక చేయుటకు శ్రీరాములుగారు కలెక్టరుగారివద్దకు వెళ్ళగా శ్రీరాములుగారి కలెక్టరుగారు యెగాదిగా చూచిఆయన యెంటి మీదికిదగ్గర ప్రముఖులమంచి తనాళ్ళుదారు గారితో "యీ యన నానో ఆద్రుతురు లాగునకనుపదుమన్నాడు గాంధీ గారు తన్ను యగ్రగర్భంపై మానివేస్తాను. కనుకపాటు సొమ్ములో సగభరావత్తు కట్టవని చెప్పినారు. ఆపాటు తనాళ్ళు దారుగారు శ్రీరాములుగారితో చెప్పగా "నేను నాకొక ఆప లేదునేను. మీ యాల్పుప్రకారం రి వంతు మూలమే భరావత్తు కట్టెదనగాని యెక్కువ కట్ట"ని చెప్పినారు. అందువైన కలెక్టరుగారునకు లంకయివ్వము. తిరిగి వేలంపాడినవని శ్రీరాములుగారి పాటు రద్దుచేసినారు. మాకలెక్టరుగారికి ఖద్దరుబట్ట అనినా, నాకొక ఆపలేదు అనినా యింతభయముగా నున్నది.

అగ్లాధికారములోనున్న భారతదేశములో వాయువాత్మక కార్యాలయములకు స్థాపించుటకు లైసెన్సు లిశ్యాలకును పోస్టుతెలి గావుల డైరెక్టరు-జనరలు (సిప్రా) వివరములకు వెలుపకలదు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దురవస్థలు

సామ్రాజ్యపాదల సంఘమువారి అసమ్మతి

భారత ప్రభుత్వమునకు తండ్రివార్తను బంపుట

బొంబాయి, జూలై 10:— సామ్రాజ్యపాదల సంఘమువారు భారతప్రభుత్వపు వినియోగము కట్టు కంత్రివార్తను బంపిరి:—

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల నన్యాయము చేయుటకు గావించ బడిన పట్టణేతరకర్తలకు లైసెన్సులకు చట్టము స్థాపన కగరచట్టము స్వాతంత్ర్యవిరుద్ధమని సామ్రాజ్యపాదలసంఘము వారు తేవలీననుగున సమ్మతిని తెలుపుచున్నారు. చట్టములు రెండు 1914వ సంవత్సరమునందు చేయబడిన గట్టు-గాంధీ బిడంబడికకు విరుద్ధముగను ఇటీవల ఆంగ్లమంత్రివర్గమువారు భారతీయుల కిరతులతో కాటు సమూహ స్థానముండవలెనని అంగీకరించిన తీర్మానమునకు ప్రతిరూపముగను సామ్రాజ్యములో సజ్యోన్యసద్భావమునకు హానికరముగనున్నందున దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరు—జనరల్ చట్టమునెన్నటికి నంగీకరించకాదని భారతప్రభుత్వమువారు వారికి వ్రాసి వలెనని సంఘమువారి ప్రధానోద్దేశము. గతమార్చిలో దక్షిణాఫ్రికాభారతీయుల పక్షమున రాజప్రతినిధిని సంబర్ధించిన భారతరాయభారమునకు కొంత ఆక గలిగెను. దక్షిణాఫ్రికా భారత సమన్వయ సులభముగను, స్వాతంత్ర్యము గను న కి క రించెదరను నాక నిరాశయెనది. నేటానుభారతీయులు సామ్రాజ్యములో నిరాధానమైన బానిసలుగ నెంచబడుటకు యత్నములు జరుగుచున్నది. దీనినిబాని యానదేశము కొద్దికేరయెన్నుది. కట్టణేతరకర్తలకు లైసెన్సులకు చట్టము స్వాతంత్ర్యమును బాండుకు కరకాళములు తేవండచేయును. అధికారులు నిరంకుశముగ భారతీయులకు సామాన్య పవలంతులకు లైసెన్సుల నిరాకరింపకచ్చును. నేటాను భారతీయులకు తిరిగి కాక స్వతేజమునకు పోవుకట్టు నిష్పంధించుట కిదియొకభాగము. రేకు చుకావారిని నాకనముచేయుటకీదియొకభాగము. నేటానులో అన్యాయ నిరసించు చుండిన భారతసంఘమువారి హక్కులను తినివైచుటకు పట్టణనియోజక చట్టము ప్రయత్నించు చున్నది. ఈచట్టముల ఫలితముగ భారతదేశమునం దంతటను సామ్రాజ్య ప్రతిరూపభావ ముంకురించినదని మాసంఘమువారు గవర్నరునుచున్నారు. విషయఫలితముల నాపుటకు భారతప్రభుత్వమువారు, రాజ్యాంగకార్యదర్శి చేరి తీర్మానమే పోకయు కలంజేసికొనుట అత్యవసరమని కమిటీవారి అభిప్రాయము.

జి. వి. పి. లైసెన్సుకంపెనీవారికి నష్టము

గత సంవత్సరము జి. వి. పి. లైసెన్సుకంపెనీకి 25 కొట్ల రూపాయలు నష్టముగలుగుటచే ఇపుడు నాకు మిగిలినదమును ప్రారంభించిరి. పల్లెటూళ్లకు పోవు లైసెన్సు మీద ఆ జే ప ని గ టి క్క టు రే క నే పోవు వారినిఆపుట వుద్దేశించిరి. కుక్రవారమునాడు 5000మందిని టిక్కెట్లు లేనిచే ప్రయాణము జేయుచుండ బట్టుకొనిరి. రైలు బయలుదేరిన స్థలమునుండి రెండు రెట్లు టిక్కెట్లు ఖరీదు నిచ్చిరి. నాకు చిక్కుబడతేను. కగర దబ్బులేనివారు శత్రు ఇశ్చదమని జెప్పి నచ్చుజెప్పి తనుచేర్చి నిచ్చిపోయిరి. మరి కొందరు పాతి బోవజూచిరి. నాకు ని ర్భ ం ధిం ప బ డి పో తి ను స్టేషనుకు తీసుకుపోవడిరి. ఆపుతేయబడిన ప్రయాణికులలో అన్ని తెగలవారును గలరు. వాతకులుగూడ గలరు.

రైలులో దొంగిలించుటకు ఎత్తిండుట

కలకత్తా, జూలై 10:—రైలులో దొంగ ఒకడు తస్కరించుటకు ప్రయత్నించెను. కాని చాలగాయములు తగిలినవని తెలియచున్నది. నిన్నటిదినము నాపురాబర్ధతినకగర రైలులో ఒక స్త్రీముందు క్రికపట్టణినిచూసి హుచ్చుండెను. ఆమె దబ్బునుంచి నడుమును గట్టుకొని నిద్రించునయమున దానిని కొయతామిషి ప్రయత్నించెను. బండిలో ప్రయాణము జేయుచున్న ఇంకోకడు దీనినిబాని దొంగను పట్టుకొనెను. ఇద్దరును కొట్టుకొనిరి. దొంగ తన్ను పట్టుకొనిన వాని కఱచి రైలు కదలుచుండ గ నే తి కి పారి పోయెను. తల్లబట్టలే అప్పటికి గంజామడెను.

నేటి యడయము సమ్మెకట్టిన స్థితిలో నున్నానని బనిచేయుటకు మదరాస్ నుండి 100 కూలీలునాపురాకుపోయిరి.

కద్దరు నిర్మాణము

కాకినాడలో నెలక కంపెనీ స్థాపి వచుండుట

కాకినాడయందు శ్రీ సత్యనారాయణ కద్దరుఫ్యాక్టరీ నొకదానిని స్థాపించినదని కొందరు నికృత్యులచుకొనినట్లు తెలియచున్నది. అది పడేసిరూపాయలు విలర గల వాటాతో లక్షరూపాయలుగాని అంతకు హెచ్చుగగాని గల వరువుతో, నేర్పాటు చేయబడును. అందు శుద్ధకద్దరు ప్రముఖ వివిగ యాడుచేయబడును. గోదావరి జిల్లాలోను, చుట్టుపక్కలను కద్దరుక ప్రముఖులు నేయగల సాతీలను భక్షజలనెరులు గలను. బంగారూభానిలో కిమకర్మ నేయక కద్దరుఫ్యాక్టరీ స్థాపించబడెను. బాయింట్లు స్థాప కంపెనీ నొకదానిని కద్దరుక ప్ర నిర్మాణమునకై స్థాపించుటకు ఆంధ్రదేశమున నిదియే మొదటి ప్రయత్నమని తోచుచున్నది. ఈస్థాపించుటకు కర్మాగార కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు కాకినాడవాస్తవ్యులగు డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణ గారు రధ్యక్షులుగనుండును. వాటాదారులు కొందరు చేరగానే ఈసంఘమువారు పని ప్రారంభించును. కాకినాడలో స్థాపించబడున్న యీయొద్దపుమున కాంధ్రదేశీయులు చేయూత యొడగెదరని తలంచెదము.

తప్పిపోవుట

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా కపిలేశ్వరపురం కావర ములు భట్టకాజులు పోరంకి లక్ష్మీ నారాయణరాజు కుమారుడు రామరాజు అను పేరుగల 20 సంవత్సరములు కుయస్సుగలవాడు. ఈతను తండ్రినుండి తప్పి యెచ్చటికో పోయెను. ఇతని క్షితి. ఈ యెచ్చటవున్నది తెలియదు. ఇతను మూగవాడు. సన్నముగానుండును. నల్లనికేరిము కలవాడు. పంచుకట్టు కుడికాతి మీద మలుపును ఎడమకేతితో అన్న ముఖులించుచు ఇట్టికాతి ములుకలవాడు. యెచ్చటనైనా ఇతనిని కనిపెట్టిన, పాతక మహాకయులు కుమారులయై తల్లితండ్రులకు తెలియజేయ ప్రార్థింతురు.

కె. రామకృష్ణరాజు

జూలై 14-6-22 తేది బుధవారం

బె జి వా డ (157)

శ్రీ మారుతీ మోతేహాల్ లో

శ్రీ శీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏ లూ రు.

ద్రావణీ వస్త్రాపహరణము

ప్ర దర్శిం తు రు. యడపల్లి సూర్యనారాయణరావు.

మే నేజరు.

రాయదుర్గం విల్లేజు

పంచాయతీ కోర్టులో

O. S. 178/21

వాడు:— జి. వెంకటేశ్వరాస్వామి.

దావామొత్తం, రు. 22-2-6.

O. S. 45/22

వాడు:— గురుమాలు చిన్నరామప్ప వరైతా.

దావామొత్తం, రు. 20-2-6.

O. S. 42/22

వాడు:— కంగిల నరకాహప్ప వరైతా.

దావామొత్తం, రు. 25-1-0.

ప్రతివాది:—

రైలుకు పండిటు పి. వెంకటేశ్వర.

వై సంబరయందు అయో వాడుకు నెదిరికి ప్రతివాది మీద రెట్టుల వెలునను రేకురు పయనము వుండు బాకీలను రాబట్టుకొనుటకు సదరు వాడుకు దావాలు-దాఖలు కేళినారు సదరు దావాలో వై ప్రతివాది అక్షేపణల నిమిత్తం 5-7-22 వాయిదాఅయివున్నది. ఆక్షేపణలు వున్నయడల వాయిదా రోజున వై కోర్టువారి యెదుట హాజరయి స్వయముగా గా. అధికారం జూడిన తన స్నేహితుని ద్వారాగాని తెలియ జరచుకోవలెను. లేనియడల యొకపక్షముగా విచారింపి తీర్మానించ బడును.

వి. లిప్పయ్య,

వాడుల కార్యదర్శి, రాయదుర్గం.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

శ్రీ గోపాలాచార్యగారి

శ్రీ గోపాలాచార్యగారి వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

నంది

బహుశక్తిరమణం మనుజుల మూర్తి మార్గమునండి చీమకల స్రవించుచుండే, తెల్ల తెల్ల, పచ్చ తెల్ల గర్భము నీరు...

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు. చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, బార్లీ బాక్ - మద్రాసు. తేక 109 ఫ్రేరింగ్స్, పోర్టు - బొంబాయి.

మోహినీలైలము - వెండుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—5తులములు నూనెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే వెం. 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మాసి (లివి టెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు. డిప్యూటీ వైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల దాక్టరు వి. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఎమ్. బి. డి. సి. ఎమ్.

మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన నిర్దోషధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకమయహరి కస్తూరిమాత్రముతో గుణములు నాకును నాకడకు వచ్చు రోగులకు అతిశయి పీకరముగ నున్నది. 2. కె. విశ్వనాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లెబజారుపేటి రంగనాను, బర్మా.

కుష్టు రోగ నివారిణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యా. 2. రోల కృద్ధిపరచుకొనడం? సేసు 18 సం॥ర ముల నుంచియు...

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన (219)

హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు ఆయుర్వేద ఔషధాలయము స్థాపితము 1881 సం॥

ఆతంగనిగ్రహ ఔషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

వనాషధిసరస్వరిల్లా

రక్తసేవకను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను బాగాట్టు...

విలాసము వి. డి. సావంత్

వెం 144 నవనవాడి, బొంబాయి

బహుమానము

వైద్య విద్య ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భావలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేఖరజీ, (8198) 27, చివాబాదురోడ్డు, మదరాసు.

వైదిముత్యం

గ్లోబ్ కంపెనీవారి ప్రేముడైన సామాను పెట్రోల్, ప్రానోల్లు మొదలగు వాటి వివిధ ప్రేముడైన వేసిన విద్యకు ఆఫీసులో మాదిరి స్ఫుటముగా కనుపడును.

బాబ్ సన్ జర్నలు పాకెట్టు డైరెక్టరీ

జర్మనీలో చేతిపనులు చేయవారి విలాసములు స్వీట్స్ గ్రండులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలుగల పుస్తకముగా ప్రయోజించి యున్నాము.

టి. ఆర్. ఎన్. అందు సన్న. (132) పోస్ట్ డెలింగు ఏజెంట్లు అంతు స్టీలుటంకులు చేయువారు.

తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము

మీరు ఇంకాడలకనే తెలుగు మార్పుపాఠము నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల కి క్రింది చిరునామాను కార్డు వ్రాయండి!